

Маладзечна, Вілейка, Смаргонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

Рэгіянальная газета

19 кастрычніка 2001 года
№ 42 (339)
Выходзіць па пятніцах
TV ПЛЮС

Навіны рэгіёна

Пачаўся ацяпляльны сезон

МАЛАДЗЕЧНА. З учарашняга дня ў горадзе пачаўся ацяпляльны сезон. Як сказаў намеснік дырэктара Маладзечанскіх электрасетак па цеплаэнергіі **Леанід Кузняцоў**, з чацвярга ўключылі дзіцячыя садкі. Кватэры пачалі падключаць у чацвер і плануюць завяршыць у суботу.

Юрый КАРПІЦКІ.

Новы ксёндз у Вішневе

ВАЛОЖЫН. У верасні ў Вішнеўскім касцёле Найсвяцейшай дзевы Марыі з'явіўся новы настаяцель. Гэта ксёндз **Уладзімір Шышла.** Ён нарадзіўся на Вілейшчыне. Апошнія тры гады служыў у Чырвоным касцёле побач з вядомым **Уладзіславам Завальнюком.** Раней у Вішневе на працягу амаль 50 год службу вёў ксёндз **Уладзіслаў Чарняўскі.** Ён першы ў Беларусі пачаў весці службы на беларускай мове.

Уладзіслаў Чарняўскі па стане здароўя не можа весці службы. Цяпер ён знаходзіцца ў Чырвоным касцёле.

Наталля ШТЭЙНЕР.

Фільм пра Камарова

МЯДЗЕЛ. У вёску Камарова прыязджала здымачная група ад Беларускага фонда культуры. Здымалі паркі, сядзібы ў Камарове, Альшэве. Былі тут яны ўжо вясной, прыедуць і зімой – каб паказаць мясцовыя краявіды ў розныя часы года. Рабочая назва фільма – «Камарова: лёс краявідаў». Значная месца ў фільме адведзена і дырэктару мясцовага сельскагаспадарчага ліцэя **Эдуарду Вайцяховічу,** які марыць адрадзіць сядзібы як прыклад рацыянальнага гаспадарання на зямлі.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Смаргонская міліцыя – лепшая ў вобласці

СМАРГОНЬ. Па выніках работы за III квартал РАУС Смаргонскага раёна заняў першае месца ў вобласці.

Гэта паведамілі на мінулым тыдні намеснік начальніка Упраўлення ўнутраных спраў Гродзенскага аблвыканкома **Валерый Аўрамчык** і першы намеснік начальніка галоўнага упраўлення кадраў міністэрства ўнутраных спраў РБ **Сяргей Гуд,** якія прыязджалі ў Смаргонь. Яны узнагародзілі граматамі начальніка РАУС, яго намеснікаў і старшыню райвыканкома за падрыхтоўку міліцэйскай спартакіяды, якая прайшла тут у канцы жніўня.

Ала СТРАШЫНСКАЯ.

У «Зубраняці» тушылі пажары

МЯДЗЕЛ. У нацыянальным дзіцячым аздараўленчым лагеры «Зубраня» прайшлі спаборніцтвы юных выратавальнікаў-пажарных. Уключалі яны шмат конкурсаў, як практычных, так і тэарэтычных. Даводзілася і пажар тушыць. Барацьба была нежартоўная, бо прызы былі надта добрыя. Так, каманда Віцебскай вобласці за першае месца атрымала камп'ютэр, а пакет з сувенірамі ўручылі кожнаму ўдзельніку злёту.

Алесь ВЫСОЦКІ

Цішыня праз музыку

МАЛАДЗЕЧНА. У Чысцінскай сярэдняй школе на кожным паверсе, акрамя чацвертага, павесілі музычныя калонкі. Цяпер на перапынках вучні адпачываюць пад музыку.

— Мы зрабілі гэта, каб сцішыць натоўп. Няхай лепш дзеці слухаюць Чайкоўскага і сучасныя апрацоўкі Баха з Моцартам, чым збіваюць з ног адзін аднаго і настаўнікаў, — гавораць настаўнік гісторыі і аўтар "музычнай ідэі" **Сяргей Семашкевіч.**

Для саміх вучняў гэта проста "прыкольна". Відавочна, што гоману менш не стала.

Вольга ПІЛІПЕНКА.

Надвор'е на выхадныя

Субота, 20 кастрычніка

Мінск -3 – -7°С (уначы) 3 – 7°С (удзень)	**Вільня** -4°С (уначы) 6°С (удзень)

Нядзеля, 21 кастрычніка

Мінск -3 – -10°С (уначы) 0 – 5°С (удзень)	**Вільня** -2°С (уначы) 7°С (удзень)

Мы заўжды з вамі!

Нягледзечы на абрабаванне, «Рэгіянальная газета» працягвае выходзіць

Рабаўнікі спаць спакойна не будуць

У ноч з 11 на 12 кастрычніка у памяшканні рэдакцыі нашай газеты невядомымі былі выламаны краты і скрадзенае амаль усё рэдакцыйнае абсталяванне. Краты выбівалі ломам не баючыся. Балазе – ноч цёмная, дажджлівая, ветраная. Можна добра пашчываравць. Але нехта злодзеяў, усё ж, спалохаў. Ля падваконня засталіся кінутымі манітор і адзін сістэмны блок. Ды ўсё адно навар быў добры. Акрамя камп'ютэрнай і фотатэхнікі, тэлефонаў і факса, прыхапілі начныя госці нават электрычны чайнік!

Відаць сядзяць цяпер і папіваюць чаёк, абмяркоўваючы ўдалую вылазку. Толькі ніхто ім не пазайздросціць. Адзін з нашых чытачоў, які прачуў пра нашую бяду з паведамленняў па радыё, напісаў у рэдакцыю: "Не хвалюйцеся, чытачы вашыя засталіся з вамі, а ў гэтых рабаўнікоў на лбе няхай павырастае, выбачайце, мужчынская прыгажосць. Вы абавязкова надрукуйце мае словы. Яны прачытаюць і адразу ж пачнуць мацаць сябе па тым месцы, дзе ў астатніх людзей мазгі ёсць. Спаць перастануць, бо мы ўсе іх клянём на чым свет стаіць. Хіба што толькі адумаюцца і вернуць вам скрадзенае. Але на выб... спадзявацца няма чаго..."

Вось такі ліст мы атрымалі з Валожына. Цяжка сказаць, ці будуць цераз свае лбы злачынцы, можа, яны і не прачытаюць гэтых радкоў, але што спакойна спаць яны не будуць, як не будуць спаць спакойна ўсе іхнія хаўруснікі, тыя, хто арганізоўваў злачынства, забраў скрадзенае, – упэўнены. У чалавека з нячыстым сумленнем сон моцны не бывае. А "Рэгіянальная газета" ўсё адно выходзіла і выходзіць будзе. Нават калі камусьці гэтага вельмі не хочацца. З намі нашыя чытачы, калегі, сябры, проста добрыя людзі, дзякуючы чыёй дапамозе і добраму слову вы трымаеце чарговы нумар "Рэгіянальнай газеты".

Аляксандр МАНЦЭВІЧ,
галоўны рэдактар
"Рэгіянальнай газеты".

«РГ» – яшчэ адно звяно

"Рэгіянальная газета" стала яшчэ адным звяном у шэрагу рэдакцый незалежных беларускіх СМІ, якія пацярпелі ад налётаў невядомых злачынцаў. Перад намі такі ж лёс напаткаў (двойчы!) мінскую газету "Дзень", газету "Шаг" з Баранавічаў, магілёўскую газету "Дe-факто"... Нідзе злачынцы не знойдзеныя. Рабаўнікі дзейнічалі усюды нахабна і цынічна. У рэдакцыі газеты "Шаг" не дапамог нават вартаўнік, якога збілі і звязалі, каб нават не паварушыўся. У Мінску была спроба пранікнення за жалезныя дзверы інфармацыйнага цэнтра Беларускай асацыяцыі журналістаў. Выратавала толькі тое, што цэнтр месціцца на восьмым паверсе, а дзверы аказаліся мацнейшымі за спецпрыстасаванні злодзеяў. У выпадку з газетай "Дзень", калі толькі пасля першага рабаўніцтва выданне пачало ўваходзіць у нармальны рытм, па тым самым сцэнары было абрабаванае яшчэ адзін раз.

Можна задавацца пытаннем: што гэта – звычайны крымінал або спецыяльна арганізаваныя кімсьці акцыі запалохвання недзяржаўных СМІ? І такія пытанні сапраўды гучаць. Здарэнне з нашым выданнем на фоне агульнадзяржаўнай карціны амаль аднаэначна ўспрымаецца як частка планамерна праводзімай работы па знішчэнні свабоды слова. З іншага боку, на фоне маладзечанскіх, мы сталі ў шэрагу іншых дзелавых структур, якіх таксама абрабавалі падобным чынам. Тут схіляешся меркаваць, што ўсё што здарылася – звычайны крымінал. Але ў любым выпадку, пры любым сцэнары, калі падобныя рэчы адбываюцца са сродкамі інфармацыі, а злодзеі застаюцца непакаранымі, такое становішча назваць спрыяльным для развіцця свабоды слова нельга.

Мікола ГАЙДУК,
"Рэгіянальная газета".

Паспрыяйце раскрыццю злачынства

Рэдакцыя "Рэгіянальнай газеты" просіць магчымых сведкаў крадзяжу нашай маёмасці паведаміць усю важную дзеля расследвання гэтай справы інфармацыю ў міліцыю або па рэдакцыйных тэлефонах 53841, 69667. Канфідэнцыяльнасць паведамлення будзе захаваная. Будзем удзячныя нават тым, хто па сваёй несвядомасці ўдзельнічаў у гэтай непрыстойнай справе, калі ён падкіне нам хаця б камп'ютэрныя дыскі з рэдакцыйнымі архівамі і іншай інфармацыяй, якія назапашваласся намі не адзін год.

Рэдакцыя "РГ"

Экспрэс-апытанне маладзечанцаў

Каму было выгадна абакрасці рэдакцыю «Рэгіянальнай газеты»?

Тарэса Васільева, галоўны адміністратар:
— Гандлярам. Тым нячыстым на руку маладым людзям, што займаюцца камп'ютэрнай тэхнікай.

Пётр Місюль, дырэктар ПТВ-87:
— Цяжкае пытанне. Магчыма, тым, каго вы крытыкуеце ў сваіх артыкулах. Або звычайным злодзеям.

Андрэй Жыло, школьнік:
— Камп'ютэры дарагія, таму іх, напэўна, прададуць. Тыя злодзеі грошы ў кішэню пакладуць. А магчыма, каму-небудзь не падабаецца, што пішуць у вашай газеце.

Дзмітрый Якаўлеў, навучэнец:
— Амаль упэўнены, што гэта зрабілі малады людзі. Больш сталыя такім займацца не будуць. Вось я ішоў няд аўна па вуліцы, мяне пабілі, забралі цыгарэты і грошы.

Аляксандр Салагуб, пенсіянер:
— Выгадна самім злачынцам. Але вялікае пытанне, ці знойдуць іх. Бо ў апошні час пацярпелі і іншыя газеты, але нікога не знаходзілі.

Фотаапытанне падрыхтаваў Юрый КАРПІЦКІ.

Адзін дзень з жыцця «Юных пажарных-выратавальнікаў»

МАЛАДЗЕЧНА. У пачатку кастрычніка ў клубе "Юных пажарных-выратавальнікаў" цэнтра пазашкольнай работы праводзіліся пажарна-тактычныя заняткі. У іх удзельнічалі работнікі аварыйна-выратавальнай службы "01".

Вучэнні пачаліся з пастраення каравулаў і здачы рапарта камандзірам штаба клуба **Вячаславам Жалубоўскім**. Умоўнае загаранне ўзнікла ў спартыўнай зале школы №3: па чыёйсьці нядбайнасці загарэўся мат. **Алена Дрозд** і **Караліна Азохава** пабеглі апавяшчаць адміністрацыю школы і выклікаць службу "01". Васьмікласнікі **Павел Ляшковіч, Аляксандр Сямёнаў, Максім Захарыч** і **Руслан Гюльмаліеў** займаліся эвакуацыяй вучняў і ўсяго персаналу ў бяспечнае месца.

У гэты час асобны каравул пачаў тушыць агонь. У ход пайшлі вогнетушыцелі, пясок, вада. На вучэннях прысутнічалі юныя пажарныя з СШ №9, якія і выканалі ролю пацярпелых. Тым часам каманда медыкаў у складзе **Сяргея Глінскага, Веранікі Папок, Сяргея Яршэвіча** і **Антона Крамара** выносіла пацярпелых і аказвала ім першую медыцынскую дапамогу. Неўзабаве з'явілася пажарная аўтацыстэрна. Кожны юны выратавальнік патрымаў у сваіх руках пажарны рукаў са ствалом і пабыў у ролі сапраўднага барацьбіта з агнём. І на заключным этапе заняткаў дзеці вучыліся працаваць з вогнетушыцелямі.

Фота з архіва цэнтра пазашкольнай работы.

На пажарна-тактычных занятках кожны жадаючы мог папрацаваць з вогнетушыцелямі.

А напрыканцы вучэнняў былі фотаздымкі на памяць пра сумесную работу.

Таццяна МІГУРА, кіраўнік клуба "Юных пажарных-выратавальнікаў" ЦПР гарадскога адзела адукацыі.

■ ГАСТРОЛІ

Канцэрты ў Польшчы

МАЛАДЗЕЧНА. З 23 па 28 кастрычніка дэлегацыя з дзіцячай музычнай школы наведае польскі горад Пётркуў-Трыбунальскі.

Беларусаў запрасіла мясцовая музычная школа. Паедуць 4 ансамблі і асобныя выканаўцы, усяго 50 чалавек. Намеснік дырэктара музычнай школы па вучэбна-выхаваўчай рабоце **Валерый Шкурскі** паведаміў, што маладзечанцы дадуць на польскай зямлі тры канцэрты.

Юрый КАРПІЦКІ.

■ КОНКУРСЫ

Абласны конкурс спевакоў

ВІЛЕЙКА. У суботу ў вілейскім Цэнтры культуры прайшоў занальны тур II абласнога агляду-конкурсу выканаўцаў эстраднай песні.

Удзельнічалі прадстаўнікі горада Маладзечна і Вілейскага, Мядзельскага і Маладзечанскага раёнаў.

Як сказала мастацкі кіраўнік вілейскага Цэнтра культуры **Ірына Новік**, удзельнікі выконвалі па 2 песні - на рускай і беларускай мовах. У фінальную частку агляду-конкурсу выйшла 8 спевакоў, 6 з іх прадстаўляюць Маладзечаншыну, па адным — Мядзельшчыну і Вілейшчыну.

Фінал пройдзе 17 лістапада ў Жодзіне.

Юрый КАРПІЦКІ.

■ СВЯТЫ

Свята маці ў Смаргоні

СМАРГОНЬ. У нядзелю ў гарадскім Доме культуры віншавалі жанчын-маці.

Прайшоў урачысты канцэрт, былі конкурсы, у якіх удзельнічалі і маці. Пераможцаў конкурсаў адзначылі сувенірамі. Тых маці, што нарадзіліся ў кастрычніку, таксама заахвоцілі.

Сярод ганаровых гасцей быў аташэ культуры пры пасольстве ЗША **Джон Кунштадтэр** з жонкай, якая летам наведала шматдзетных бацькоў Смаргоншчыны з дабрачыннымі мэтамі.

Свята падрыхтавалі сацыяльна-педагагічны цэнтр, грамадскае аб'яднанне шматдзетных бацькоў, грамадская арганізацыя "Агеньчык надзеі", раённы аддзел культуры, работнікі якога ў той дзень адзначалі сваё прафесійнае свята.

Ала СТРАШЫНСКАЯ.

■ ДОБРАЎПАРАДКАВАННІ

Гуд бай, «Амерыка»!

ВІЛЕЙКА. Амаль адрамантавалі акрабатычную залу па вуліцы Вадап'янава. Там ужо праходзяць трэніроўкі.

Намеснік загадчыка раённага аддзела па фізічнай культуры і спорце **Валерый Пятроўскі** сказаў, што рамонтныя работы выкананыя працэнтаў на восемдзесят. Тэрмін заканчэння работ — канец кастрычніка. Пачалі залу рамантаваць у канцы жніўня. Агульная сума работ — каля 16 мільёнаў рублёў.

Колькі гадоў дыван, на якім займаліся акрабаты, паціху прагніваў, бо працякаў дах. Бывала, немагчыма было займацца з-за таго, што вёдры з вадой стаялі на дыване і лавілі дажджавыя кроплі. На сцяне паступова з'яўлялася "Амерыка" - так называлі акрабаты і батутысты выяву (мела абрысы гэтай часткі свету), што ўтварылася на месцы, дзе абвалілася тынкоўка. Больш за палову лямпачак не гарэла.

Цяпер пафарбавалі падлогу, залу асвятлілі новыя лямпачкі, са сцяны знікла "Амерыка", а пасля нядаўніх дажджоў са столі не ўпала ніводнай кроплі.

Успамінаюцца часы, калі гэтай залы яшчэ не было. Спартсмены трэніраваліся ў гарадской школе №3. Там, у спартыўнай зале, яны рассцілалі дарожку для скачкоў, дыван, раскладвалі батуты, займаліся позна вечарам — днём у школе праходзілі заняткі. Умовы ў зале на Вадап'янава чымсьці нагадвалі тыя часы. Усё ж такі, нягледзячы на гэта, дзеці трэніраваліся, ездзілі на спаборніцтвы, займалі прызавыя месцы.

Яўгенія МАНЦЭВІЧ, майстар спорту па спартыўнай акрабатыцы.

Экспанаты з Кітая – у Маладзечне

Апошнія дні працуе ў Маладзечне ў Мінскім абласным краязнаўчым музеі выстаўка "Дэкаратыўна-прыкладное мастацтва Кітая", пра што газета ўжо пісала.

Яна прайшла з вялікім поспехам. Выстаўку наведалі вучні ўсіх школ горада, шмат было і дарослых наведвальнікаў.

Акружаны марамі, пустынямі, гарамі, непраходнымі лясмі, на працягу доўгіх стагоддзяў Кітай быў ізаляваны ад іншага свету. Тым не менш, менавіта на яго зямлі ўтварылася адна з першых цывілізацый. Літаратура і мастацтва, навука і тэхніка гэтай старажытнай краіны ўспрымаліся народамі Усходу як эталон. Кітайцы зрабілі найважнейшыя навукова-тэхнічныя адкрыцці: вынаходніцтва паперы, пораху, сейсмографа, компаса, кнігадрукаванне.

Значных поспехаў дасягнулі кітайскія майстры ў тэхніцы адліўкі бронзы, ткацтве, ганчарстве.

Кітай – радзіма фарфору. Кераміку атрымліваюць метадам абпалу гліны пры тэмпературы 800–1000°С, пры гэтым сырэц не мае празрыстасці, убірае вільгаць, з гліны немагчыма атрымаць чысты гук. Для фарфору выкарыстоўваюць адборны каалін. Пасля лепкі, паліванія і роспісу посуд абпальваецца пры тэмпературы 1200–1300°С, пры гэтым праз сценкі вырабу павінна выразна праглядацца святло, ён абсалютна воданепранікальны.

Калі еўрапейскія місіянеры трапілі ў Кітай, кітайскі фарфор стаў вядомы ў Еўропе. Так у 1602–1682 гадах галандска-усходнеіндыйская кампанія вывезла ў Еўропу 16 мільёнаў вырабаў з фарфору. На выстаўцы можна ўбачыць фарфоравыя вазы і піялу з характэрным кітайскім дэкорам. Узнікненне чая, культуры яго вырошчвання і ўжывання звязаныя з будызмам.

Паданне расказвае, як вядомы ў Кітаі Бодхідхарма падчас медытацыі заснуў, што лічылася недапушчальным, нават ганебным. Калі ён прачнуўся, то ў гневе адрэзаў свае вейкі. Яны ўпалі на зямлю і далі парасткі чайнага куста, з лістоў якога пачалі гатаваць цудоўны напітак.

У Кітаі існуе выраз: "Для жыцця неабходна сем прадметаў: дровы, рыс, масла, соль, соя, воцат і чай".

Рытуал чаяпіцця немагчымы без адпаведнага посуду. На выстаўцы можна ўбачыць чайнікі, зробленыя з пурпурных глін, сыравіна для якіх знойдзеная толькі каля горада Йі Ксін. Багатая элементамі жалеза, сыравіна дае пяць колераў: пурпурны, чырвоны, жоўты, зялёны, чорны. За свой дызайн чайнікі былі ўдастоеныя залатых медалёў на многіх міжнародных кірмашах. Імі ў Кітаі шырока карыстаюцца ў быце і калекцыянуюць.

Ваза, зробленая ў тэхніцы мнагаслойнай разьбы па лаку, таксама адзін з экспанатаў выстаўкі. Лак рыхтуюць з лакавай смалы. Смалу, у сваю чаргу, атрымліваюць з надрэзаў кары лакавага дрэва, якое расце ў гарах, на вышыні 900–2000 метраў над узроўнем мора. Разны лак – разьба па лаку, дакладней, па яго слаях, якія адзін за адным наносяцца на аснову ў колькасці ад 38 да 200.

У пахаваннях, якія адносяцца да эпохі Ваюючых царстваў (403–221 гады да нашай эры), знойдзена шмат лакавых вырабаў: падносы, вазы для фруктаў, шкатулкі і інш. Яны праляжалі ў сырым грунце больш за 2000 год і выдатна захаваліся. Пакрытыя лакам прадметы не толькі даўгавечныя, але не баяцца кіслотаў і шчолачаў, вытрымліваюць тэмпературу да 250 градусаў. Самым выдатным па памеры і складанасці дэкарыроўкі вырабам з разнога лаку з'яўляецца трон цынскіх імператараў.

Цікавымі з'яўляюцца вазы з інкрустацыяй залатым дротам, якія вызначаюцца сваім багатым дэкорам. Гэтая каштоўная і рэдкая тэхніка была ўпершыню створаная ў часы дынастыі Тань (618–907 гады нашай эры). Неўзабаве гэтае мастацтва было страчанае. І толькі ў 90-х гадах XX стагоддзя была адноўленая тэхналогія гэтых вырабаў. Гэтыя разнастайныя па форме прадметы з гліны аздобленыя малюнкамі, якія нагадваюць структуру дрэва, кветкі, пер'е. Знешне старадаўняя, кераміка, інкруставаная залатым дротам, мае цудоўныя, падобныя да мармуру, якасці. Яна ўяўляе сабой высокакласную рамесніцкую прадукцыю з вельмі характэрнымі кітайскімі рысамі.

Па-за нашай увагай засталіся прадметы абрадавасці з бронзы (бронзавае ліццё), пано з шоўку (шаўкаткацтва, двухбаковая вышыўка), карціны з металу (плаўка, коўка металу), паветраныя папяровыя змеі (ручны роспіс), але ўсё гэта можна яшчэ паспець убачыць у залах нашага музея ў Маладзечне. Апошні дзень работы выстаўкі – 20 кастрычніка.

Калі вы давядаецеся пра наступную выстаўку, не цягніце да апошняга дня, можаце прапусціць шмат цікавага. Дарэчы, у хуткім часе, 26 кастрычніка, у музеі адкрыецца выстаўка-продаж "Сузор'е камянёў" з Расіі.

Лідзія КУРЫЛОВІЧ, загадчыца аддзела навукова-асветніцкай работы Мінскага абласнога краязнаўчага музея, Маладзечна.

■ МАСТАЦТВА І ПРАДПРЫМАЛЬНІКІ

Другое жыццё «Паланеза»

МАЛАДЗЕЧНА. Мастацкі салон "Паланез" за сваю гісторыю паспеў аднойчы зачыніцца, але пасля змены гаспадара ўзнавіў сваю работу.

Першым уладальнікам салона было музычнае вучылішча. Яго кіраўнік **Рыгор Сарока** распачаў дзейнасць "Паланеза". У салоне можна было купіць мастацкія работы вучняў і настаўнікаў вучылішча. Але салон зачыніўся праз год пасля адкрыцця.

Дырэктар музычнага вучылішча Рыгор Сарока:

– Не было тады сапраўднага гаспадара. Усё ішло праз пень-калоду. Салонам па сумяшчальніцтве займалася лабарантка. Гэтая сістэма была нежыццяздольная. Але знайшліся людзі, якія ўзялі магазін у арэнду і зацікаўленыя нешта зарабіць. І пайшлі справы. Салон працуе кожны рабочы дзень і па суботах. Раней так не было.

"Паланез" сёлетняй вясной адрадзіла прадпрымальнік **Вольга Новікава**.

– Я лічу, што ў Маладзечне павінен быць мастацкі салон, – гаворыць яна. – На маю думку, гэта адзін з паказчыкаў, які вызначае узровень культуры ў горадзе.

Тое, што "Паланез" аднойчы зачыніўся, не палохае цяперашніх уладальнікаў.

– На тое, што "Паланез" не зачыніцца, гарантыі, зразумела, няма. Але тое, што ў падобным магазіне зацікаўленыя і гарвыканкам, і музычнае вучылішча, – гэта факт. Яны ідуць нам насустрач, калі нам патрэбная дапамога.

У кастрычніку з'явіцца афіцыйны сайт "Паланеза". Над ім цяпер працуюць уладальнікі салона. Яны мяркуюць там змясціць карціны, біяграфіі мастакоў. Таксама будуць агляды культурных мерапрыемстваў, якія праходзяць ці толькі плануюцца ў горадзе і раёне.

Валянціна ТРАЦЯК, Юрый КАРПІЦКІ.

■ ДНІ

24 кастрычніка – **Міжнародны дзень ААН.**

100 год з дня нараджэння Я. Глебаўскай (1901–1978), беларускай актрысы, народнай артысткі Беларусі.

90 год з дня нараджэння І. Сайкова (1911–1989), беларускага спевака, народнага артыста Беларусі.

25 кастрычніка – **90 год з дня нараджэння М. Кавязінай** (1911–1975), беларускай актрысы.

■ КОНКУРСЫ

Конкурс «Гародніна-велікан»

МАЛАДЗЕЧНА. У аўторак цэнтр пазашкольнай работы правёў конкурс "Гародніна-велікан" сярод вучняў і работнікаў адукацыйных устаноў горада. Адначасова адкрылася выстаўка гародніны, якая працавала тры дні.

Журы вызначала пераможцаў у шасці намінацыях: кабачок, бульба, морква, капуста, буракі, гарбуз.

Намінацыі	Пераможцы
Кабачок	Сяргей Гнілазуб, 7 "А" клас, СШ №1
	Тацццяна Язубец, 6"А" клас, СШ №6
Морква	Тацццяна Васілевіч, 8"В" клас, СШ №4
Бульба	Ігар Емяльяненка, 7"Б" клас, гімназія
Капуста	Алена Саладзінская, 7"Б"клас, СШ №4
Буракі	Аляксандра Басава, 5 "А" клас, СШ №4
	Сяргей Гнілазуб, 7"А" клас, СШ №1
Гарбуз	Мікалай Вірынскі, 7"Г"клас, СШ №2

Таксама ўзнагародзілі ўдзельнікаў гародніны арыгінальнай формы. Пераможцамі сталі **Людміла Рак, Канстанцін Бялоў, Ганна Хруцкая, Святлана Бялова**. Прыз глядацкіх сімпатый дастаўся кабачку "Змяя" **Тацццяны Кіпро**.

Пераможцаў узнагародзілі ганаровымі граматамі і падарункамі.

Юрый КАРПІЦКІ.

Фота Дзмітрыя ХАРЫТОНАВА.

Гэты кабачок прынес сямікласніцы СШ №1 Тані Кіпро прыз глядацкіх сімпатый.

■ ЖЫЦЦЁ НАШАЕ

Білет у адзін бок

Даўно заўважаю, што практычна ў любой кампаніі ў гутарках усплывае тэма эміграцыі. У кагосьці сваякі за мяжой працуюць, хтосьці наогул паехаў за мяжу і жыве там, прыпяваючы. Эміграцыя або падарожжа з білетам у адзін бок, таму што нішто тут не трымае, – складанае пытанне, пра якое нельга было і думаць у часы жалезнага занавеса. Цяпер жа калі і не сам ад'езд, то хаця б думкі пра яго зрабіліся рэальныя: па апытаннях, каля трэцяй часткі грамадзян пакінулі б Радзіму ў пошуках лепшай долі. Эміграцыя стала, урэшце, і даступная. Амаль у любой газеце поўна інфармацыі пра фірмы, якія садзейнічаюць ад'езду ў Канаду, Аўстралію, Новую Зеландыю і іншыя цывілізаваныя краіны. Нават звычайны аналіз турыстычнага патоку ў суседнюю Польшчу мяняецца ад звыклых шоп-тураў і аква-тураў (тыпу саун і аква-паркаў у Мікалайках) на звычайныя заработкі да тых жа палякаў, якія ўжо не хочуць самі выконваць нізкааплачваемую (па іх мерках) работу. У многіх з нас ёсць знаёмыя, што знаходзяцца на заработках у Чэхіі, Турцыі, Грэцыі, Ізраілі. Спынімся на некаторых момантах, якія змогуць дапамагчы патэнцыяльным кандыдатам на эміграцыю.

Перш за ўсё, трэба памятаць, што выехаць у абраную вамі краіну можна толькі двума афіцыйнымі шляхамі: праз прафесійную эміграцыю з атрыманнем віду на жыхарства і грамадзянства год праз пяць ці праз уезд у краіну ў якасці звычайнага турыста з візай на тэрмін максімум 30 або 90 дзён і застацца ў гэтай краіне ў становішчы нелегала і самому шукаць работу, жыллё і г. д. Першы спосаб патрабуе прафесіі праграміста ці хаця б матэматыка, узрост, пажадана, да 35 год і грошай – усяго тысяч 5 зялёных. Другі, натуральна, больш рэальны і танны, але больш складаны – застацца ў чужой краіне без мовы, без грошай, без работы, без страхоўкі. Але застацца – з рукамі і мазгамі, з надзеямі і вялізным жаданнем не вярнуцца, нягледзячы на ўсе праблемы нелегальнага становішча за мяжой і нягледзячы на абяцаны кожнаму, хто застаўся тут, заработак у 100 долараў ужо ў гэтым годзе. Менавіта таму пасольствы ЗША і Вялікабрытаніі практычна не адкрываюць віз. Менавіта таму сытая Еўропа ўсімі сіламі намагаецца адгарадзіцца ад нас, тых, хто жыве ў СНД.

Цэнтрам прыцягнення для эмігрантаў ужо даўно не з'яўляецца Германія. Калі раней кожны другі імігрант імкнуўся застацца ў ФРГ, цяпер – толькі пяты. Больш за ўсё імігрантаў уязджае ў Вялікабрытанію. Хаця нямецкія правілы для ўезду – самыя ліберальныя ў Еўропе. Нядаўна канцлер **Шродэр** заклікаў яшчэ раз пашырыць спіс прафесій, якія давалі б правы на іміграцыю. Такое права прадастаўляецца спецыялістам у найбольш перспектыўных галінах прамысловасці і навукі, у галінах інфармацыйных тэхналогій. Імігрантам прадастаўляецца віза і дазвол на работу тэрмінам на 5 год, уезд дазваляецца таксама бліжэйшым сваякам. 170 мільёнаў марак выдаткоўваецца на прыцягненне ў краіну вучоных і студэнтаў.

Для таго, каб зменшыць дэфіцыт кваліфікаваных спецыялістаў, у Заходняй Еўропе ў бліжэйшы час будуць прыняты 1,6 мільёна імігрантаў. Некаторыя чыноўнікі прапаноўваюць распрацаваць спецыяльную праграму для імігрантаў, аналагічную амерыканскай Green Card. Супраць нелегальнай іміграцыі (яна ацэньваецца, прыкладна, у 350 тысяч чалавек у год) паўстала Бельгія. Да гэтага часу тых, хто падаваў прашэнне аб прытулку, на ўвесь тэрмін яго разгляду (6 месяцаў) атрымлівалі грашовую дапамогу і доступ да сістэмы аховы здароўя. Калі па выніках разгляду справы ў прадастаўленні прытулку адмаўлялася, імігранты неадкладна не ад'язджалі, а працягвалі заставацца ў краіне. Цяпер Бельгія больш не будзе плаціць патэнцыяльным беженцам, іх будуць карміць і лячыць у цэнтрах для перамешчаных асоб, але наяўныя грошы ўжо выдавацца не будуць. У выпадку адмаўлення імігранты будуць дэпартаваныя. У Партугаліі, насупраць, з мінулага года ўмовы для атрымання віду на жыхарства сталі больш мяккія. Па новым законе нелегальнаму імігранту цяпер дастаткова прад'явіць пашпарт і аформлены па правілах кантракт на работу. Гэта дае права на прыезд у краіну сям'і і на сацыяльныя выплаты з боку дзяржавы. Расце колькасць імігрантаў і ў Брытаніі. Да 2005 года яна дасягне 180 тысяч чалавек.

Па ацэнках спецыялістаў, імігранты зарабляюць больш, чым карэнныя жыхары. І працягласць жыцця ў іх вышэйшая. Магчыма, гэта тлумачыцца тым, што на пераезд у іншую краіну рашаюцца, як правіла, здаровыя людзі. Іх шанцы на доўгае жыццё не змяншаюцца ні беднасцю, ні адсутнасцю медыцынскай страхоўкі. Каб вырвацца і прасунуцца наперад, ім даводзіцца працаваць больш. Імігранты прыносяць краіне больш грошай, чым на іх затрачвае дзяржава. Вялікабрытанія зарабляе толькі на падатках ад даходаў імігрантаў каля 4 мільярдаў долараў у год. У сытай Еўропе з кожным годам настрой супраць іншаземцаў расце з кожным годам. Асіміляваць цалкам і зрабіцца звычайным немцам ці бельгійцам практычна немагчыма. Паспрабаваць зарабіць за мяжой, пажыць нейкі прамежак часу дастойна – пакуль яшчэ рэальна.

Міхась АЛЕКСАНДРОВІЧ.

Курсы валют НБ РБ

	11 кастрычніка	18 кастрычніка
Долар	1487,00 руб.	**1493,00** руб.
Нямецкая марка	694,26 руб.	**689,62** руб.
Літ	371,83 руб.	**373,32** руб.
Расійскі рубель	50,40 руб.	**50,54** руб.
Злоты	357,49 руб.	**365,44** руб.
ЕЎРА	1357,85 руб.	**1348,78** руб.
«Вулічныя» курсы ў Маладзечне		
Долар	1485 – 1500 руб.	**1490 – 1510** руб.

Маладзечна. Цэны ў сераду на рынку

Прадукты	Цана (руб.) 10.10	17.10
Курыныя кумпячкі, 1 кг	2500	2500
Кілбаса с/вялен., 1 кг	7190	7280
Сасіскі, 1 кг	3180	3180
Селядзец, 1 кг	1750	1720
Рыс, 1 кг	530	520
Грэчка, 1 кг	420	420
Цукар, 1 кг	675	675
Алей, 1 л	1000	1000
Яйкі курыныя, 1 дзес.	820	820
Маянэз, 200 г	270	270
Цыбуля рэпчатая, 1 кг	350	350
Капуста, 1 кг	150	150
Памідоры, 1 кг	650	1000
Лімоны, 1 кг	1400	1500
Апельсіны, 1 кг	1350	1300
Кавуны, 1 кг	400	200
Сялянскія прадукты		
Смятана, 1 л	1200	1200
Масла, 1 кг	2600	2600
Тварог, 1 кг	1000	1400
Малако, 1,5 л	400	400
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1300	1300
Бульба, 1 вядро	1500	1500
Морква, 1 кг	250	300
Яблыкі, 1 кг	250	250

■ АХОВА ПРАЦЫ

Дадатковы адпачынак

У якіх выпадках прадастаўляецца дадатковы адпачынак за работу ў шкодных умовах працы работнікам, якія пастаянна працуюць на камп'ютэры?

Работнікам, якія пастаянна працуюць на вылічальных машынах, згодна з пунктам 126 раздзела XLIII "Агульныя прафесіі ўсіх галін народнай гаспадаркі" Спісу вытворчасцяў, цэхаў, прафесій і пасад са шкоднымі ўмовамі працы, работа на якіх дае права на скарочаную працягласць рабочага часу і дадатковы адпачынак, зацверджанага пастановай Дзяржкампрацы Рэспублікі Беларусь ад 29 ліпеня 1994 года №89 (са змяненнямі і дапаўненнямі, зацверджанымі пастановай Мінпрацы Рэспублікі Беларусь ад 5 студзеня 2000 года №1), прадастаўляецца 7 каляндарных дзён дадатковага водпуску. На дадзены від адпачынку маюць права ўсе работнікі, незалежна ад наймення іх прафесій і пасад, занятыя поўны рабочы дзень работай на ўсіх тыпах вылічальных машын.

Пад поўным рабочым днём разумеецца выкананне работы ва ўмовах, прадугледжаных Спісам, не менш 80% рабочага часу.

У лік рабочага часу ўключаюцца таксама перыяды, затрачаныя на выкананне падрыхтоўчых, дапаможных, бягучых рамонтных работ па-за сваім месцам з мэтай забеспячэння работнікам працоўных функцый, прадугледжаных вытворча-тэхналагічнымі дакументамі. У лік рабочага часу ўключаецца таксама час рэгламентаваных перапынкаў, устаноўленых Часовымі санітарнымі нормамі і правіламі для работнікаў вылічальных цэнтраў, якія зацверджаны Міністэрствам аховы СССР 2 сакавіка 1988 года №4559-88 і дзейнічаюць да цяперашняга часу ў рэспубліцы.

Святлана АДАМОВІЧ, вядучы дзяржінспектар працы.

■ СУВЯЗЬ

Айчынны канкурэнт «мабільнікам» GSM

МАЛАДЗЕЧНА. Сёлета раённы вузел электрасувязі (РВЭС) сумесна з радыёзаводам "Спадарожнік" распачаў праект па ўсталяванні зонавай сістэмы рухомай радыётэлефоннай сувязі "Вілія".

Мэта вытворцаў – завабіць у радыётэлефонны сетці як мага больш абанентаў. Пакуль запланавана пабудаваць 8 базавых станцый па горадзе і раёне: 2 – у Маладзечне і па адной – у Чысці, Радашкавічах, Аляхновічах, Хоўхлаве, Беразінскім, Заскавічах. Першы этап выкананы – маладзечанская і чысцінская станцыі пабудаваныя. Сістэмай радыётэлефоннай сувязі "Вілія" у горадзе і раёне карыстаюцца каля 50 абанентаў. У планах – распаўсюджванне сеткі на ўсю Мінскую вобласць.

Начальнік РВЭС Леанід Валатовіч:

- Адна зонавая камунікацыйная станцыя абслугоўвае да 800 абанентаў. Карыстанне трубкай "Віліі" спрашчаецца, дзякуючы пяцізначнаму нумару. Мабільнікі GSM выходзяць на сувязь пры наборы 11 знакаў.

Аб вартасцях і недахопах айчыннага віду сувязі расказвае намеснік дырэктара "Спадарожніка" па маркетынгу і збыту **Сяргей Савіцкі**:

– Абанент "Віліі" зможа звязацца з любым горадам: Масквой ці выйсці на Нью-Ёрк. Ён прывязаны да пэўнай зоны абслугоўвання. У параўнанні з трубкамі GSM, партатыўная "Вілія-М" саступае ў дызайне. Якасць работы ў апошніх не ніжэйшая за імпартныя аналагі. Прыняты спецыяльныя меры аховы ад несанкцыянаванага доступу.

Леанід Валатовіч гаворыць, што РВЭС чакае ад гэтага праекта прытоку большай колькасці кліентаў і атрымання большага прыбытку.

Зона дзеяння аналагавых радыётэлефонаў "Harvest-7" і "Senao-258" – каля 30 кіламетраў у прамой бачнасці. Кампактныя і прыгожыя трубкі лёгка змяшчаюцца ў кішэні. Тэлефоны маюць спецыяльны код ад недазволенага ўмяшання. Кошт – 185-380 умоўных адзінак. Звестак аб сертыфікацыі гэтых радыётэлефонаў у Беларусі мы не маем.

Сістэмай сотавай сувязі ахоплена большая зона, чым радыётэлефоннай. І яна пастаянна расшыраецца.

Прапануем параўнальную табліцу тарыфаў на паслугі мабільных сродкаў сувязі у беларускіх рублях.

Тарыфы на паслугі мабільных сродкаў сувязі

	Белсел (NMT-450)	VELCOM (GSM)	Вілія
		беларускія рублі	
Кошт апарата	190000	129000 251000	407000
Падключэнне	46000 90135	106000 146000	194940
Месячная абанентная плата	15100	17200	4260
Размовы (за хвіліну)			
Гарадскія зыходныя	172	350	2,8
уваходныя	0-74	0	0
Па Беларусі			
зыходныя	172	350	16,5
уваходныя	0-74	0	0
Краіны СНД, Еўропы, Балтыі			
зыходныя	952	1100-3000	393
уваходныя	0-74	0	0

Вольга КАСЯКОВА.

Прывітанне, сяброўка!

Сёння мы с табой пагаворым у другі раз. Натуральна, мне будзе зрабіць гэта даволі складана, бо я не ведаю твайго імя, тваіх захапленняў і таго, што ты хацела б ад мяне пачуць. Але ўсё ж такі я адчуваю цябе і веру ў тое, што абавязкова патэлефануеш мне ў рэдакцыю або напішаш ліст.

Сяброўка.

■ ТВАЁ ІМЯ

Вера

Пачнем менавіта з Веры, якое і абазначае само гэтае паняцце.

Сакрэты зносінаў. Часта мужчыны схільныя бачыць у спакойнай дабрадушнасці Веры знак ye схільнасці да іх. Не варта, аднак, спяшацца. Наўрад ці Вера вырашыць звязаць з кім-небудзь свой лёс без руплівых абдумванняў усіх "за" і "супраць".

■ ПАРАДЫ

Без комплексаў

Многія жанчыны карыстаюцца парыкамі. Гэта, вядома, зручна. А вясной або восенню парык замяняе і галаўны ўбор. Аднак насіць яго пастаянна не варта. І вось чаму. Парык, звычайна, робяць на сінтэтычнай аснове, з уязгнутай усярэдзіну рызінкай, каб лепш трымалася. Рызінка, нават не моцна, але пастаянна сціскаючы галаву, можа выклікаць парушэнне кровазвароту і галаўны боль. Скура пад парыком "не дыхае", часам з'яўляецца сверб. Валасы губляюць бляск, выпадаюць, асабліва, калі іх дрэнна расчэсваць, укладваючы пад парык. Усё гэта ўзмацняецца, калі парыкам часта карыстаюцца ў летні перыяд, у спякоту. Таму насіць парык належыць не больш на 2-3 гадзіны. Не варта забываць, што даглядаць за парыкам трэба, як за валасамі. Яго трэба мыць, расчэсваць, укладваць.

■ НАРОДНЫЯ ЎЯЎЛЕННІ, ПАВЕР'І І ПРЫКМЕТЫ

Аўторак

Аўторак – другі дзень тыдня, які ў народна-міфалагічнай традыцыі асэнсоўваецца як "лёгкі", шчаслівы, спрыяльны дзень. Верылі, што той, хто нарадзіўся ў гэты дзень, будзе працавіты, стараны, пражыве да глыбокай старасці. Аўторак лічыўся спрыяльным днём для адлучэння дзяцей ад грудзей; у аўторак (як і ў чацвер, суботу) пачыналі веснавую сяўбу, хадзілі ў сваты. Яйкі, знесеныя курыцай у аўторак, адкладалі асобна і падкладвалі пад квактуху (з яек, знесеных у сераду і пятніцу, выводзіліся, як лічылі, толькі пеўні).

У паганскай традыцыі аўторак лічыўся днём, прысвечаным Стрыбогу.

■ ШКОЛА МАКІЯЖУ

Кветкі ў касметыцы

ФІЯЛКА ДУХМЯНАЯ. Прымяняецца пры тлустай скуры з расшыранымі порамі. Ласьён рыхтуюць з шасці лыжачак расцертых кветак са сцяблінкамі, залітых двума шклянкамі кіпню. Праз паўгадзіны працадзіць. Праціраць твар тры разы на дзень. З рэштаў ласьёну і кашкі зрабіць маску, дадаць да кветак лыжку мукі. Ласьён захоўваць у халадзільніку.

■ ПРАФЕСІЯ – ДЫРЭКТАР

Гаспадыня тэатра

МАЛАДЗЕЧНА. У Беларусі ёсць 7 тэатраў лялек (Віцебск, Гродна, Магілёў, Брэст, Гомель, Маладзечна). І толькі маладзечанскім тэатрам "Батлейка" кіруе жанчына – Ала Палякова.

Фота Юрыя КАРПІЦКАГА.

Дырэктар тэатра лялек "Батлейка" Ала Палякова ў рабочым кабінеце.

– Я не размяжоўваю паняцці жанчына ці мужчына ў якасці кіраўніка, – гаворыць дырэктар. – Лічу, вялікай розніцы ў гэтым няма: мужчына ведае, што зрабіць, а жанчына ведае, калі. Здаецца, што жанчына больш адчувае чалавека. Пры афармленні дакументаў на адным з фестываляў палічыла, што мужчына прапусціць мяне (жанчыну) наперад. У адказ пачула: "Ты – дырэктар".

Летась тэатр адзначыў 10-гадовы юбілей. Столькі ж год сёлета споўнілася і творчай дзейнасці тэатра, бо першы спектакль выйшаў у 1991 годзе.

5 год тэатр не мае свайго рэжысёра. Рэжысёр і артыст **Юрый Сарычаў**, які працаваў тут раней, на жаль, пайшоў з жыцця. Цяпер рэжысёраў запрашаюць на канкрэтныя пастаноўкі. Наогул жа, у краіне праблема з рэжысёрамі тэатра лялек. Апошні выпуск па гэтай спецыяльнасці у Акадэміі мастацтваў быў у 1996 годзе.

Акцёры нашы амаль усе маюць вышэйшую адукацыю па адпаведнай спецыяльнасці. Я ў тэатр ды яшчэ на пасаду дырэктара трапіла выпадкова. Адукацыя мая педагагічная. Шмат год аддала школе. Потым з педагагічнымі намерамі прыйшла працаваць у тэатр на пасаду педагога-арганізатара, а праз паўгода прызначылі дырэктарам. Гэта здарылася 1 красавіка. І вось першакрасавіцкі жарт зацягнуўся да гэтай пары. Цяпер я і дырэктар, і рэжысёр, і глядач, і бухгалтар, і нават будаўнік. Не веру, што кар'еру можна зрабіць – гэта лёс.

У тэатры доўжыцца 4-гадовы рамонт, які, у рэшце рэшт, мусіць завяршыцца ў снежні. У асноўным, засталіся работы па глядзельнай зале на 150 месцаў. За гэты час дырэктару давялося вывучыць ці не ўсе эканамічныя і будаўнічыя тэрміны.

10 год таму тэатр пачынаў з 3-5 гледачоў. Потым за шчаслівы старт сталі 60-70 чалавек. Відаць, што глядач ідзе на назву. Калі гэта, прыкладам, "Снежная каралева", білеты ўсе раскупляюць, а калі "Хохлік" ці што іншае, дык не надта. А спектакль з "невядомай" назвай нічым не горшы, а то і наадварот.

Ёсць складанасці з рэпертуарам. Установа з'яўляецца тэатрам беларускай класічнай і сучаснай драматургіі. Таму пастаноўкі на рускай мове рэдкія.

– Шкада, што многія нязручнасці адбіваюцца на творчай дзейнасці акцёраў. Іх работа і без таго складаная. Вельмі нялёгка зрабіць ляльку жывой. Акцёр лялек нават на пенсію можа пайсці раней, калі аддасць гэтай справе 20 год. Даводзіцца працаваць на выездах. Я вельмі ўдзячная ўсяму калектыву. Слабейшыя збеглі. Засталіся толькі тыя, хто верыць у будучае тэатра.

Тэатр, па магчымасці, удзельнічае ў фестывалях, гастралюе. Пабывалі на фестывалі пляцовачных тэатраў у Польшчы, два разы ў Італіі (адзін з іх на "Фестывалі масак"), з кішынёўскага міжнароднага фестывалю прывезлі дыплом за нацыянальны каларыт. На брэсцкай "Белай Вежы" былі адзначаны асацыяцый УНІМА.

Дарэчы, беларускае аддзяленне міжнароднай асацыяцыі тэатраў лялек УНІМА заснаванае менавіта ў Маладзечне па ініцыятыве Алы Паляковай. Па яе ж ініцыятыве працуе савет дырэктараў тэатраў лялек. Нядаўна ён зацвердзіў "Гастрольнае кола" (пройдзе ва ўсіх тэатрах лялек краіны, пачнецца і завершыцца ў Мінску).

Некалькі раней у "Батлейку" прыязджалі на гастролі госці з Італіі. Цяпер плануецца наладзіць абменныя гастролі з Краснадарам, Беластокам. Сам жа тэатр працуе, часцей за ўсё, на мінскую частку нашага рэгіёна (Валожын, Вілейка, Мядзел, Нарач) і іншыя раёны.

За 10 год існавання у маладзечанскім тэатры лялек працавалі вядомыя творчыя дзеячы: заслужаны артыст Беларусі **Ул. Калашнікаў**, артыст Ю. Сарычаў, рэжысёры **А. Ляляўскі, А. Жугжда, М. Андрэеў.**

Звычайна, дома, у сям'і, дырэктар іншы.

– Мабыць, і дахаты я прыходжу дырэктарам. Можа, таму, што засталася без мужа?

Іхняе трохдзённае рамантычнае знаёмства адбылося ў Алушце, ён пакінуў свой адрас на сурвэтцы. Ала трохі падумала і напісала пісьмо да яго ў Малдову. Раман працягваўся два з паловай гады, за якія бачыліся не больш як 10 разоў. Потым вяселле. Нараджэнне дачушкі Арыны. Так хутка бегла шчаслівае жыццё сям'і, даўжынёй у 9 год. Раптоўна яе **Валерыка** – як пяшчотна называе і цяпер – не стала.

– Але ж мы, жанчыны, моцныя, – лічыць Ала Палякова. – Хаця вельмі баюся адзіноты. Дачка паступова сталее. Спачатку марыла стаць паталагаанатамам, а цяпер – журналістам. Са стрэсаў выходжу так: перасоўваю ў хаце мэблю. І, натуральна, дапамагае тэатр – мой другі дом. Дарэчы, любімы спектакль у мяне – "Пакінуты ўсімі".

Яшчэ люблю гатаваць. Фірменныя стравы – піца, курыца і торт "Кучаравы хлопец". А люблю я сябе за тое, што нарадзіла дзіця і навучылася вадзіць машыну. Толькі імчуся па жыцці на чырвонае святло (можа, таму, што па задыяку Цялец ды яшчэ год Быка).

Ірына РАБУШКА.

Мужчына ў тваім жыцці

Мужчына не нараджаецца мужам. Гэтаму яго трэба навучыць. Ёсць 10 метадаў, якімі ты можаш карыстацца, каб паказаць яму, што вы выдатная, разумная, ідэальная пара. Што вы неабходныя адзін аднаму для шчасця.

1 метад. АСАЦЫЯЦЫЯ. Можна навучыць звязваць дзве розныя з'явы. Рускі вучоны **Паўлаў** праводзіў вопыты, у якіх ён званіў у званочак перад тым, як накарміць сабак. З часам у сабак пачыналася слінааддзяленне, калі ён званіў у званочак, таму што сабакі чакалі харч. Можна выкарыстаць гэты асацыятыўны працэс у сваіх зносінах з мужчынам. Няхай ён звязвае песню з якім-небудзь прыемным момантам, колер – з выдатным уражаннем, тваё адзенне – з падзеяй, а інтанацыю – з настроем. Калі ты ўвесь час карыстаешся аднымі духамі ці туалетнай вадой, мужчына будзе гэты пах звязваць з табой. Ён адчуе яго і, калі вы не разам, падумае пра цябе. Калі ў вас абодвух ёсць любімая песня, кожны раз, калі ён пачуе яе, будзе думаць пра цябе.

Падрыхтавала
Ірына РАБУШКА.

■ ХТО З НАМІ ПОБАЧ

Ідэальны мужчына

МАЛАДЗЕЧНА. Кажуць, што чалавек у жыцці павінен знайсці сваю другую палавінку. Жанчыны, вядома, больш за мужчын задумваюцца над гэтым, таму менавіта ў слабага полу (сярэдні ўзрост атрымаўся 17,5 год), я запыталася: якой жа мусіць быць гэтая другая палавінка?

Усе адказы можна згрупаваць у восем асобных груп.

27,7 % апытаных жанчын і дзяўчат лічаць, што мужчына абавязкова павінен быць прыгожы (высокага ці сярэдняга росту, мець блакітныя вочы, любы колер валасоў, але толькі не рыжы, быць спартыўнага целаскладу, але каб не быў падобны на гару мышцаў, а то незнарок задушыць ў абдымках). Толькі такі мужчына можа прэтэндаваць на званне ідэальнага. Астатнія якасці ўлічваюцца пасля згаданых.

Вельмі падобны на любімага спевака ці кіназорку (але лепш, каб сапраўдная галівудская зорка) – такім бачаць ідэальнага мужчыну 6,4% жанчын.

12,7 % дзяўчат (дзякуй богу, засталіся і такія), заяўляюць, што прыгажосць – гэта не самае галоўнае. Калі чалавек добра выхаваны, інтэлектуальны, добразычлівы, цікавы суразмоўца, то гэтага будзе дастаткова, каб дзяўчына назаўсёды страціла спакой.

Чацвертую групу можна ўмоўна назваць "Прынц на белым кані", бо менавіта так уяўляюць сабе свайго суджанага 12,7% апытаных. Прыгожы, вясёлы, выхаваны, добры сябар, не п'е і не курыць, моцны (каб не стаміўся насіць на руках дзяўчыну), сапраўдны рамантык (апытаная марыць сустрэць таго, хто падорыць ім мільён чырвоных руж ці прапануе пакупацца ў ванне з шампанскім).

Пятая група – гэта так званая чацвертая, але ў інтэрпрэтацыі новага часу: "Прынц на белым "Мерседэсе". Няіжмака здагадаць, што матэрыяльная забяспечанасць – гэта галоўны крытэрый, па якім вызначалася прыналежнасць да гэтай групы. Жанчыны гатовыя трываць любога, толькі б ён траціў шасцізначныя сумы ва ўмоўных адзінках на яе. Лепш, каб мужчына быў і багаты, і прыгожы, але гэта як каму пашанцуе. Пра прынца на белым "Мерседэсе" марыць 27,7% жанчын.

2,1% рэспандэнтаў лічаць, што ідэальных мужчын не існуе і наогул, усе яны створаны толькі для таго, каб перашкаджаць жыць жанчынам.

4,2% дзяўчат бачаць сваім ідэалам цёмнаскурага мужчыну з добрым пачуццём гумару, а 6,4% апытаных жадаюць звязаць сваё жыццё з мужчынамі, якія маюць доўгія валасы.

Толькі адна з апытаных жанчын знайшла свайго ідэальнага мужчыну, а для астатніх гэта пакуль мары.

Цяпер вы, мужчыны, можаце рэальна ацэньваць свае магчымасці на перамогу. Параўнайце сябе з прапанаванымі характарыстыкамі. Тым, хто маленькага росту, рыжы, непрыгожы, небагаты і не рамантык, прапаную не вешаць нос і не адносіць сябе да шостай групы. Хачу вас падбадзёрыць: у апытанні ўдзельнічала толькі 47 дзяўчат. І, мабыць, ваша адзіная была тая сорак восьмая, з якой мне не пашанцавала сустрэцца.

Кацярына КЛЯМЯЦІЧ.

Шлюбны кантракт: быць ці не?

МАЛАДЗЕЧНА. Калі маладыя ідуць да шлюбу, не заўважыць, каб нехта з іх задумваўся пра магчымую працэдуру разводу і яго вынікі. Але досвед заходніх краін паказвае, што ўсё больш пар заключаюць шлюбны кантракт, каб пазбегнуць "судовай цяганіны". А ці практыкуецца гэта ў нас?

– Летась у раёне заключаны адзін шлюбны кантракт, а за мінулыя 9 месяцаў – ніводнага. Я лічу, што маладыя людзі баяцца пакрыўдзіць пачуцці адзін аднаго, але цалкам падтрымліваю гэтую працэдуру. Сёння яна даступная ўсім, – гаворыць загадчыца аддзела ЗАГС райвыканкома **Ніна Бажко.**

Большасць апытаных мною жыхароў Маладзечаншчыны ўвогуле не ведаюць пра шлюбны кантракт, а калі і ведаюць, то стаяцца з перасцярогай. Вось некаторыя тыповыя меркаванні.

Дзмітрый Дубовік, 25 год, жанаты:

Я ніколі не чуў пра шлюбны кантракт, але калі вы мне ўсё патлумачылі, я не супраць.

Вольга Паслед, 22 гады, незамужняя:

Даведалася пра гэтыя кантракты з газет, але супраць іх. Калі мы з каханым будзем жыць у маёй кватэры, я проста не прапішу яго, а пры ўзнікненні праблем звярнуся ў суд.

Сяргей Ляшковіч, 25 год, нежанаты:

Стаўлюся да гэтага нармальна, але не ведаю, ці буду яго заключаць у будучым.

Атрымліваецца, у XXI стагоддзе мы прыйшлі з ранейшымі традыцыямі. Новае, як звычайна, палохае.

Вольга ПІЛІПЕНКА.

■ КУБАК КРАІНЫ

Упушчаная перамога

14.10 Гомель – Маладзечна-2000 2:1 (1:1)

Арбітр – Жукаў (Мінск), 2100 гледачоў.

Галы: Барэль (28), Кузняцоў (92+); Турчыновіч (18).

П а п я р э д ж а н н е: Турчыновіч.

Лепшыя па версіі "РГ": Азаронак, Мігас.

У матчы практычна не было галявых момантаў. Да перапынку, акрамя удалых спроб для ўзяцця варотаў, былі яшчэ па адной у кожнай з каманд. Удар **Кабельскага** парыраваў галккіпер "Гомеля", і ў сваю чаргу **Рубацкі** выратаваў маладзечанцаў. **Турчыновіч** адкрыў лік прыгожым ударам галавою ў скачку, калі знаходзіўся насупраць чужых варот. Пас яму аддаў **Азаронак** пасля праходу па фланзе. Аднавілі лік гаспадары ў хуткай контраатацы – **Барэль** нанес удар у ніжні кут у барацьбе з абаронцам.

Фота Юрыя КАРПІЦКАГА.

Сяргей Тартоўскі (у падзенні) і яго таварышы ўпусцілі нічыю на апошняй хвіліне матча з "Гомелем" і выбылі з розыгрышу Кубка краіны. Справа – Віталь Міхалёў.

Пасля перапынку "Маладзечна-2000" момантаў зусім не мела. Былі праведзеныя замены **Міхалёва** і Турчыновіча, якім не хапала свежасці. У дадзены арбітрам час **Сысоеў** прастрэліў з фланга ў штрафную нізам. Мяч знайшоў нагу **Кузняцова**, які перакрэсліў спадзяванні нашых землякоў на працяг барацьбы ў кубкавым спаборніцтвы.

Хімік (Светлагорск, Д2) – Белшына 3:0, Днепр-Трансмаш – Лакаматыў (Мінск, Д3) 0:1, Нафтан – Дынама (М) 0:1 (залаты гол), Тарпеда-МАЗ – БАТЭ 1:2, Шахцёр – Нёман-Белкард 2:1, Дынама (Б) – Баранавічы (Д3) 4:0, Славія – Ведрыч-97 2:1 (залаты гол).

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

Перамогі дзесяцігадовай даўніны

Сезон-1991 быў самым лепшым у гісторыі маладзечанскага футбола. Тады "Металург" заваяваў Кубак БССР (10-га жніўня ў фінале дома перамаглі бабруйскі "Шыннік" 2:0), Кубак СССР – "Кубак мільёнаў" (у фінале перамаглі азербайджанскі "Памбыхчы" з Барды 2:1) і стаў чэмпіёнам БССР (датэрмінова афармілі чэмпіёнства пасля перамогі над мінскай "Арбітай" 5:1).

Пра тыя перамогі успамінае галоўны трэнер "Металурга" **Сяргей Бароўскі**

Даведка. Пакінуўшы Маладзечна, працаваў са зборнай Беларусі, таксама працаваў з клубамі Латвіі і Малдавіі. Цяпер уваходзіць у трэнерскі штаб мінскага "Тарпеда-МАЗа".

Раслі з Генадзем Карпенкам у адным двары

– Існаванне футбольнага клуба ў Маладзечне пачалося з ініцыятывы тагачаснага дырэктара завода парашковай металургіі **Генадзя Карпенкі**. Ён запрасіў мяне на пасаду галоўнага трэнера. Мы былі знаёмыя з дзяцінства, раслі ў адным двары, разам гулялі ў футбол.

– Але ж ён старэйшы за Вас.

– Так. Гадоў 8 розніцы. Аднак гэта не перашкаджала. Калі нехта з дзяцей што-небудзь з сябе ўяўляў як футбаліст, то дарослыя хлопцы з ахвотай бралі ў сваю каманду. Потым ён быў звязаны з футболам як суддзя, я ж выступаў за мінскае "Дынама", зборную СССР. Калі закончыў гуляць з-за траўмы, вучыўся ў інфізкульце, хацеў стаць трэнерам, якраз і прыспела прапанова з Маладзечна.

Імкненне да перамог

– Мне было цікава пачаць літаральна з нуля, з 2-й лігі чэмпіянату БССР. Каб праявіць сябе ў трэнерскай справе, зусім неабавязкова працаваць з вядомымі, моцнымі камандамі.

– Тады ў 89-м годзе ў склад уваходзілі выключна мясцовыя гульцы.

– Мы з імі занялі першае месца і выйшлі ў мацнейшую лігу БССР. Аднак трэба было ўзмацніць склад для далейшых перамог. Першая з іх прыйшла ў 90-м у розыгрышы Кубка БССР (у чэмпіянаце былі чацвёртыя). Яна дала магчымасць у 91-м выступіць у Кубку СССР для вытворчых калектываў (каманд, што не гулялі ў чэмпіянаце СССР). Сезон 91-га стаў трэцім для каманды. Дарэчы, трэці год часта бывае вызначальным у плане поспехаў для тых каманд, якія мэтанакіравана працуюць на вынік. Да нас прыйшлі перамогі ў Кубку і чэмпіянаце БССР, Кубку СССР. Склаўся калектыў не толькі моцны на футбольным полі, але і добры, таварыскі ў быце. Перамогі заўсёды прыходзяць да тых, хто да іх імкнецца.

– Атрымаўся ў камандзе належны сплаў моладасці і досведу.

– Так, побач з прызнанымі майстрамі, якія выступалі раней за мінскае "Дынама", **Ігарам Бяловым**, **Аляксандрам Кісценем**, **Сяргеем Гоманавым**, пазней **Георгіем Кандрацьевым** раслі, дадавалі ў майстэрстве маладыя маладзечанцы.

Права выступіць у чэмпіянаце СССР

– Статыстычныя падрабязнасці сезона-91 вядомыя, яны ўвашлі ў даведнік аб маладзечанскім футболе. Калі ласка, падзяліцеся сваімі ўспамінамі пра найбольш важныя матчы, пра нейкія нюансы, што прадвызначылі нашы перамогі.

– У Кубку СССР самым складаным сапернікам быў чэмпіён Ноўгарадскай вобласці "Тарпеда" з Арзамаса. Пазней яно даволі паспяхова гуляла ў расійскім чэмпіянаце. У дамашнім чвэрцьфінале мы перамаглі 2:0, на выездзе саступалі 1:4, аднак знайшлі свой шанец у канцоўцы, забілі вырашальны гол. Тады і праявілася майстэрства каманды, яе характар кубкавага байца. Фінальны матч (ён быў адзіны) давялося праводзіць на выездзе ў Азербайджане супраць тамтэйшага "Памбыхчы". Усім вядома, як часта ўзнікалі пытанні па судзействе, калі справа тычылася каўказскіх каманд. Яны маглі прайграць у гасцях 0:4, а дома перамагчы 5:0. Аднак у гэтай сустрэчы перамог той, хто быў мацнейшы ("Металург" 2:1). Наогул, на працягу ўсяго турніру мы не адчулі на сабе нейкага судзейскага "беспредела". Справа ў тым, што прадпрынялі неабходныя меры, каб ліквідаваць гэтую небяспеку. Нам дапамаглі і супрацоўнікі рэспубліканскай федэрацыі футбола, і кіраўнікі мінскага "Дынама", адбіўся і мой аўтарытэт былога футбаліста зборнай. У Маскве, якая праводзіла жараб'ёўкі, прызначала суддзяў, зразумелі, што каманда ў нас маладая, знаходзіцца на ўздыме, яе нельга ставіць у папярэдне нявыгадныя ўмовы.

– Не крыўдна было, заваяваўшы права выступаць у саюзным чэмпіянату, не скарыстаць яго, бо прыйшла суверэнная пара?

– Сапраўды, узровень мацнейшай лігі нацыяльнага чэмпіяната аказаўся ніжэйшы, чым у 2-й лізе СССР. Большасць сапернікаў аказаліся старымі знаёмымі, якіх мы ўжо перамагалі.

– На матэрыяльнае становішча напачатку 90-х клубу скардзіцца не даводзілася?

– Пытанні заахвочванняў вырашалі кіраўнікі горада Генадзь Карпенка і **Віктар Ганчар**. Генадзь Дзмітрыевіч узяўся за справу стварэння моцнай каманды, і яго задачай было забяспечыць усё неабходнае для яе функцыянавання.

– Значыць, асноўныя грошы для клуба знаходзіліся ў нашым горадзе? Цяпер жа іншая сітуацыя. Маладзечна самастойна не можа ўтрымліваць моцную каманду.

– Так, тады ўсё матэрыяльнае забеспячэнне ішло з Маладзечна. Уласна кажучы, адправіўся працаваць у Мінск Карпенка – і ў выніку пакаціўся пад адхон клуб (дзякуючы намаганням **Людаса Румбуціса** тады ён крыху затрымаўся на станцыі "імперыі Хвастовіча", а цяпер паўстаў з попелу 1 лігі – аўтар).

Маладзечанская гвардыя

– **Аляксандр Вяжэвіч** даказаў, што не дарэмна называецца адным з лепшых нападаючых краіны. Выклікаўся ў зборную, гуляў у мінскім "Дынама", пакаштаваў легіянерскага хлеба, цяпер абараняе колеры лідэра чэмпіянату "Белшыны". Шмат карыснага прынес той камандзе **Віталь Казяк**, наша "электрычка", аддаваўся гульні з апошніх сілаў. Вельмі здольны варатар **Мікалай Абрамовіч** так да канца і не раскрыў свой патэнцыял. Прычына ў непрафесійным падыходзе да справы. Па сваіх фізічных якасцях, адоранасці мог бы быць адным з лепшых у Беларусі. **Александра Лебедзева** я выклікаў з эстонскага Тарту, а ў Маладзечне ён абзавёўся сям'ёю. Прафесіянал, надзвычай самаадданы футбаліст. **Уладзімір Галубко** стаяў ля вытокаў каманды, быў гуляючым трэнерам, заўсёды вакол яго збіраліся маладыя гульцы. У 89-м, 90-м гадах бывалі матчы, якія ён выйграваў ледзь не ў адзіночку.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

Табло

■ ДРУГАЯ ЛІГА

13.10 Смаргонь – Трактар (Мінск) 2:0 (1:0)

Галы: Шаблінскі (19), Кошаль (84).

Склад: Шэлест, Шаблінскі (Відук, 74), Чарнуха, Курак, Якубіцкі, Шпілеўскі, Дукса, Селіванаў, Дзігілевіч, Шагойка (Паркулевіч, 86), Шпакоўскі (Кошаль, 70).

13.10 Забудова – Старыя Дарогі 1:2 (0:0)

Галы: Ваўчок (65); (80), (89).

Склад: Мядзведзеў, Івашкевіч, Д. Мятліцкі, Грыхуцік, М. Мятліцкі, Урублеўскі, Міравовіч, Садчанка, Татун, Чарнель, Ваўчок.

На 90 хвіліне Татун не рэалізаваў пенальці.

17.10 Старыя Дарогі – Смаргонь 1:2 (Шагойка, Шаблінскі)

17.10 Вертыкаль (Калінкавічы) – Забудова 2:0.

■ ДУБЛЬ

17.10 Маладзечна-2000 – Тарпеда-МАЗ (Мінск) 2:1 (2:0)

Галы: Вільтоўскі (7), Сідарэнка (28); (57).

Склад: Сцепановіч, Дрозд, Відрук (Пятроўскі, 46), Муравейнікаў, Ваўчок, Лявончык, Антановіч (Харэцкі, 46), Багайчук, Альховік (Абановіч, 89), Вільтоўскі, Сідарэнка (Матусевіч, 46).

Футбаліст "Тарпеда-МАЗа" выдалены на 41-ай хвіліне.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

Конкурс

Восем лепшых яшчэ пазмагаюцца

Рэдакцыя атрымала 26 адказаў на пытанні першага этапа. Большасць з іх – дваццаць – даслалі маладзечанцы. Восем удзельнікаў (маладзечанцы **Ігар Міцкевіч, Анатоль Шпілеўскі, Андрэй Верыч, Алег Вірынскі, Уладзімір Лазучонак, Аляксандр Пушкарэвіч, Вадзім Сярпейка** і смаргонец **Мікалай Кіндра**) правільна адказалі на ўсе шэсць пытанняў. Пяць дакладных адказаў у дванаццаці чалавек, чатыры – у двух, тры – у аднаго, яшчэ трое маюць па два правільныя адказы.

Такім чынам, аднаасобны пераможца першага этапа пакуль не высветлены. Гэта будзе зроблена на другім этапе. Хто з васьмёркі лепш адкажа на новыя пытанні, той і будзе лічыцца пераможцам першага этапа.

Натуральна, на другім этапе будзе высвятляцца і свой пераможца сярод усіх удзельнікаў. Нагадаем, на кожны этап выстаўляецца 2 літры піва ад бара "Тайм-аут", што размешчаны на маладзечанскім стадыёне справа ля ўвахода.

У далейшым таксама, калі некалькі чалавек займеюць аднолькавыя найлепшыя паказчыкі на нейкім этапе, то лепшы з іх будзе высвятляцца на наступным.

Адказы на пытанні першага этапа:

1. Б – Венгрыя. 2. Б – Афрыка. 3. В – Тры футбалісты. 4. Г – Людас Румбуціс. 5. Б – Толькі за "аснову". 6. В – Максім Пясецкі.

Пытанні другога этапа

Міжнародны футбол

1. Хто з гэтых футбалістаў завяршыў з-за траўмы сваю бліскучую кар'еру?

А – Марка ван Бастэн. Б – Дідзье Дэшам. В – Дыега Марадона. Г – Ранальда.

2. 30 кастрычніка матч Лігі Чэмпіёнаў "Лакаматыў" (Масква) – "Рэал" (Мадрыд) завершыцца

А – перамогай "Лакаматыва". Б – унічыю. В – перамогай "Рэала" з розніцай у адзін альбо два мячы. Г – перамогай "Рэала" з розніцай у тры ці больш мячоў.

Беларускі футбол

3. Якая з гэтых каманд толькі аднойчы падчас нацыянальных чэмпіянатаў змяняла сваю назву?

А – "Белшына" (Бабруйск). Б – "Дынама" (Брэст). В – "Лакаматыў-96" (Віцебск). Г – "Маладзечна-2000".

4. 30 кастрычніка перанесены матч вышэйшай лігі "Тарпеда-МАЗ" (Мінск) – БАТЭ (Барысаў) завершыцца

А – перамогай "Тарпеда-МАЗа". Б – унічыю 0:0. В – унічыю, але не 0:0. Г – перамогай БАТЭ.

Рэгіянальны футбол

5. 27 кастрычніка матч другой лігі "Пінск-900" – "Смаргонь" завершыцца

А – нявыйгрышам "Смаргоні". Б – перамогай "Смаргоні" у адзін мяч. В – перамогай "Смаргоні" у два мячы. Г – перамогай "Смаргоні" у тры ці больш мячоў.

6. 27 кастрычніка матч другой лігі РВАР (Мінск) – "Забудова" завершыцца

А – перамогай РВАРа. Б – унічыю 1:1. В – унічыю, але не 1:1. Г – перамогай "Забудовы".

Звярніце ўвагу. 26 кастрычніка (пятніца) – апошні тэрмін атрымання адказаў. **Адказы можна прыносіць у рэдакцыю, дасылаць на адрас рэдакцыі, дасылаць на E-mail konkurs@tut.by**

На гэтым тыдні гуляюць

21.10 16-00 Смаргонь – Вертыкаль (Калінкавічы)
+2=0-1 4-2. У першым крузе 1:0 (Дзігілевіч) на выездзе.

21.10 15-00 Забудова – Пінск-900
+1=0-0 3-2. У першым крузе 3:2 (Дзіковіч, Татун, Міравовіч) на выездзе.

21.10 (дубль) Белшына (Бабруйск) – Маладзечна-2000
+1=0-0 3-2. У першым крузе 3:2 (Млечка, Смірноў, Антановіч) дома.

22.10 Белшына – Маладзечна-2000
+3=5-6 19-18. У першым крузе 0:0 дома.

25.10 15-00 (дубль) Маладзечна-2000 – БАТЭ (Барысаў)
+0=0-1 1-3. У першым крузе 1:3 (Відрук) на выездзе.

ВІНШАВАНКІ

Дарагая **Лізачка**!

Віншуем з днём нараджэння!
Хотим, чтоб ты была красивой,
Не распыляла чувства зря.
Будь желанной и любимой,
Какой мы знаем тебя всегда.
Твая сям'я.

Дарагому і любімаму **Геначку Кісялю**. В день рожденья для тебя светит солнышко любя. Пусть наполнится твой дом счастьем, радостью, добром!!! *Ад тваёй Алеські.*

Віншуем дарагую мамачку і бабулю **Т. М. Мацко** з днём нараджэння! Жадаем усяго самага найлепшага ў жыцці. *З любоўю, сям'я Мацко.*

Віншуем **Таццяну і Аляксея Крэмзаў** з нараджэннем дачушкі. Шчасця, здароўя, светлага будучага малышцы. *Квяткевіч, Паўлоўская, Баравая, Грышкевіч.*

Галіне Уладзіміраўне Шаўроўскай. Віншуем з днём нараджэння! Жадаем шчасця, дабра, здароўя без лекаў і доўгага веку. *Родныя.*

Дарагая **Вольга**! Віншую цябе з днём нараджэння! Жадаю моцнага здароўя і ўсяго найлепшага ў жыцці. *Твой сябар Паша.*

Віншуем з днём нараджэння **Вольгу Юр'еўну Каспяровіч**! Шчасця, моцнага здароўя, сямейнага дабрабыту. *Дзядзя Валодзя, цёця Зіна Шылко.*

Віншуем з днём нараджэння **Вольгу Губанаву** з Маладзечна! Жадаем шчасця, кахання, здароўя, поспехаў у вучобе. *Ад калег фірмы "Бухлус".*

ЗНАЁМСТВЫ

Удавец, 51/160/67, дзеці ўладкаваныя, шукае другое крыло, жыллём забяспечаны. Маладзечна, галоўпаштамт, пашпарт МС0121797.

Жанчына 47/156/60, якой надакучыла адзінота, спадзяецца сустрэць надзейнага мужчыну для сямейнага жыцця. Маладзечна-6, п/д С 158891.

Інвалід 2 гр., 32 гады, з жыллём, спакойны, без шк/зв., пазнаёміцца з дзяўчынай для стварэння сям'і. 222310, Маладзечна-7, МС0487030.

■ КОНКУРСЫ

Зарабі білеты ў кіно

Па тэхнічных прычынах у мінулым нумары сярод пераможцаў чарговага этапа нашага конкурсу не былі ўказаны **Анатоль Шпілеўскі** (ён, дарэчы, самы першы даслаў адказ) і **Таццяна Семашкевіч**.

Прабачэнні ўдзельнікам.

■ ПРОСТА АНЕКДОТ

– Паслухайце, – кажа выкладчык, – вы трэці раз прыходзіце на пераздачу. Чаму вы не вучыцеся? У рэшце рэшт, ад вучобы яшчэ ніхто не паміраў!

– Я ведаю, – кажа студэнт, – але лепш не рызыкаваць.

■ ІМЯНІНЫ

19 кастрычніка
Праваслаўныя: Фамы.
Каталіцкія: Земавіта, Пятра, Яна.

20 кастрычніка
Праваслаўныя: Пелагеі, Ґервасія, Сяргея, Юльяна.
Каталіцкія: Ірэны, Яна.

21 кастрычніка
Праваслаўныя: Пелагеі, Таісіі, Трыфана.
Каталіцкія: Урсулы, Гіляра, Якуба.

22 кастрычніка
Праваслаўныя: Афанасіі, Абрама, Андроніка, Максіма, Пятра, Якава.
Каталіцкія: Саламеі, Марка, Філіпа.

23 кастрычніка
Праваслаўныя: Амбросія, Амфілохія, Андрэя, Кір'яка, Феафіла, Яўлампія.
Каталіцкія: Тэклі, Севярына, Тодара, Яна.

24 кастрычніка
Праваслаўныя: Зінаіды, Піліпа, Феафана.
Каталіцкія: Антона, Марціна, Рафала.

25 кастрычніка
Праваслаўныя: Амфілохія, Івана, Кузьмы, Марціна.
Каталіцкія: Дар'і, Баніфата, Пятра.

■ ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Мінусовы паказчык Дзяніса Мятліцкага

Сёння мы вырашылі не абмяжоўвацца толькі канстатацыяй цікавых фактаў з каляспартыўнага жыцця, а дадзім слова ўдзельнікам.

Абаронца чысцінскай "Забудовы" Дзяніс Мятліцкі разам са сваім бацькам Мікалаем стабільна гуляюць у асноўным складзе каманды. Абодва рэгулярна вызначаюцца. Часцяком не заўсёды добрымі паводзінамі і гульнёй.

Сёння ў нас у гасцях Мятліцкі-малодшы. Як і падабае сапраўднаму абаронцу, Дзяніс сёлета мае 5 жоўтых і адну чырвоную картку. Забіў па голе ў свае і чужыя вароты.

– А ўвогуле, сабе каля сямі галоў прывёз. Усялякае здараецца, але ад факта не адмовішся.

У атаках Дзяніс таксама бярэ ўдзел.

– Не лічыў, але 4-5 галявых перадач на сваім рахунку маю.

Калі скласці лічбы, атрымаецца мінусовы паказчык: восем – сабе, шэсць – іншым. Але гэта толькі сухія лічбы. Тым не менш, сёлета Дзяніс ні разу не парушыў правілы ў межах штрафной.

На наступны год ён плануе пакінуць родную каманду.

Куды будзе ляжаць шлях "маладога байца", пакуль сакрэт. На заканчэнне яшчэ адна прымета чысцінца:

– Калі нам білі пенальці, я 2 разы пераступаў мяч. Абодва пенальці нам не забілі.

Мікалай ХАДАСЕВІЧ.

■ ШАШКІ

Прыз – кальсоны

Шашачныя спаборніцтвы разнастайныя не толькі формамі іх правядзення, але і ўзнагародамі па іх выніках. У старажытнай Грэцыі ў якасці закладу часам выстаўляліся рабы. **Пётр I** у знакамітых асамблеях спецыяльна ўвёў шашачную гульню. Баяры, якія мелі няшчасце прайграць цару, вымушаныя былі расставацца са сваім гонарам – барадой. Аднаго разу нейкі баярын 3 разы запар абыграў Пятра. За гэта яму было дадзена права назаўсёды заставацца з барадой.

У канцы 60-х гадоў мінулага стагоддзя ў галандскім горадзе Амстэрдаме быў арганізаваны міжнародны навагодні шашачны турнір, які зрабіўся пазней вельмі папулярным. Ён атрымаў потым назву "Цукровы". Праводзіўся турнір пад эгідай Нідэрландскага Каралеўскага шашачнага саюза і фінансаваўся вытворчым аб'яднаннем "Галандская Цукровая Індустрыя". Першыя тры прызы пераможцам адпавядалі 1500, 1000 і 500 гульдэнам, а аўтсайдэр турніру ўзнагароджваўся суцяшальным прызам – мяшком цукру, вага якога была роўная вазе ўладальніка прыза. У першым турніры 1969 года такі лёс напаткаў мінчаніна **Анатоля Гантварга**. Праўда, праз год ён ужо стаў тут пераможцам, а француз, швейцарац і галандзец, якія замкнулі табліцу з аднолькавай колькасцю ачкоў, па чарзе запрашаліся да вялікіх вагаў і стаялі там да таго часу, пакуль пачкі цукру не ўраўнаважвалі іх. Так і праходзіла цырымонія ўручэння суцяшальных прызоў.

Інакш адчувалі сябе аўтсайдэры ў іншым спаборніцтве, калі за апошняе месца прылюдна ўручаліся кальсоны. Тут самая напружаная барацьба вялася за тое, каб не апынуцца ўнізе турнірнай табліцы і не стаць уладальнікам споднікаў.

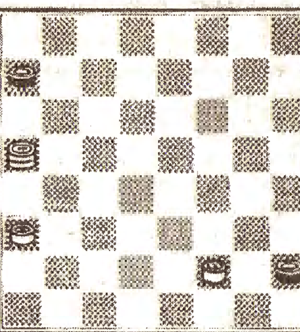
А вось які выпадак адбыўся падчас правядзення аднаго з міжнародных шахматных турніраў. Чэмпіёна свету **Эмануіла Ласкера** і выдатнага венгерскага шахматыста **Геза Мароці** запрасіў да сябе на святкаванне Новага года амерыканскі мільянер, шахматны мецэнат. Перад вячэрай гаспадар і шматлікія госці прапанавалі гросмайстрам згуляць сяброўскую партыю, на што яны з задавальненнем пагадзіліся. У спецыяльным пакоі ўжо загадзя ўсё было падрыхтавана да гульні, а яе ўдзельнікаў чакаў сюрпрыз. На вялікай дошцы стаялі адпаведных памераў фігуры-ёмістасці, напоўненыя рознымі алкагольнымі напіткамі ў залежнасці ад сілы фігуры. Пешкі, напрыклад, лікёрам, а ферзь – паўлітрам каньяку.

– Каб гуляць вам было цікава, – сказаў гаспадар, – пераможцу чакае прыз – 1000 долараў, але пры ўмове, што калі шахматыст бярэ фігуру саперніка, то павінен выпіць яе змесціва.

Умовы былі прынятыя. Ласкер, тонкі псіхолаг, якому па жараб'ёўцы дастаўся белы колер, разыграў не лепшы пачатак. Мароці, які нічога не падазраваў, адказаў, згодна з тэорыяй. 1. e2-e4 e7-e5 2. Fh5 Kc6. Трэцім ходам Ласкер нечакана збівае пешку 3.F:f7+! Чорныя вымушаныя былі здацца, бо перад імі паўстаў выбар: атрымаць мат або ўзяць ферзя і выпіць паўлітра каньяку.

Год з дваццаць таму пераможцаў аднаго з турніраў у Мінску адзначылі бутэлькамі каньяку, шампанскага і сухога віна, за што арганізатары гэтага "шоу" былі пакараныя, а ў прэсе з'явіўся адпаведны фельетон.

А цяпер для самастойнага рашэння прапануецца эцюд выдатнага шашыста Расіі пачатку XIX стагоддзя **Аляксандра Шошына**. Складанасць пазіцыі заключаецца ў тым, што простая чорных знаходзіцца на перададамачным полі, а трапіўшы ў дамкі, папярэдне ахвяруючы другую сваю шашку і заняўшы вялікую дарогу, дабіваецца нічыёй. Таму дзеянні белых павінны быць неадкладныя і трапныя.

Белыя: дамка a5, простыя a3, f2 (3).

Чорныя: простыя a7, h2 (2).

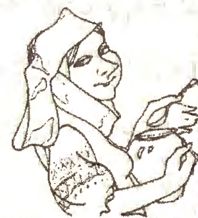
Ход і выйгрыш белых. Таго, хто першы рашыць эцюд і дашле адказ, чакае прыз – рэдкая кніга "Рускія шашысты". Поспехаў вам і творчай радасці.

А цяпер праверце правільнасць рашэння пазіцыі, змешчанай у "РГ" за 7 верасня гэтага года.

Да мэты вядзе 1. gf2 bc3 (1... ba5 2. fg5 f:h2 3. he5 x) 2. fe5 f:d4 3. hg1 cd2 4. fe3 x.

Анатоль РОГАЧ, Вілейка.

■ ЯК ЗВАРЫШ, ТАК І З'ЯСІ

Салата з бульбы з марынаванымі грыбамі

500 г бульбы, 500 г марынаваных грыбоў, 3 яйкі, звараныя крута, 50 г алею, 100 г смятаны, 1 лыжачка гарчыцы, 1 лыжачка воцату, цыбуля , цукар, соль.

Вараную бульбу нарэзаць кубікамі, спырснуць алеем, пасаліць, пакласці ў салатнік, чаргуючы з марынаванымі грыбамі, паліць запраўкай, пасыпаць сечанымі бялкамі, перамяшанымі з нарэзанай цыбуляй. Упрыгожыць салату маленькімі грыбочкамі. Каб прыгатаваць запраўку, жаўткі расцерці з гарчыцай, дадаць алей, смятану, соль, цукар на смак, воцат, перамяшаць.

Кававы дэсерт з ягадамі

500 г замарожаных ягад, 4 жаўткі, 15 г цукровага пяску, 100 мл моцнай кавы, 2 лыжкі каваvага лікёру мока, 4 сталовыя лыжкі стружкі белага шакаладу.

Ягады размарозіць. Крыху ягад адкласці для ўпрыгожвання дэсерту, а астатнія раскласці па шклянках. Жаўткі з цукровым пяском, кавай і лікёрам узбіваць венчыкам на гарачай паравой лазні да ўтварэння густой шчыльнай пены. Затым паставіць міску з узбітымі жаўткамі ў ледзяную ваду і працягваць узбіваць да поўнага загусцення. Выкласці атрыманую масу ў шклянкі з ягадамі і ўпрыгожыць ягадамі зверху. Насыпаць у кожную шклянку па 1 лыжцы шакаладнай стружкі. Адразу ж падаваць на стол.

Звярніце ўвагу

Шаноўныя чытачы, калі вы хочаце павіншаваць знаёмых, блізкіх, то высылайце купон з разборліва напісаным тэкстам загадзя. Указвайце дату публікацыі – газета выходзіць па пятніцах. Бясплатна прымаюцца віншаванкі аб'ёмам да 15 слоў, якія паступілі ў рэдакцыю да аўторка ўключна. Зрабіце прыемнае сваім блізкім – павіншуйце іх праз газету! Калі вы хочаце размясціць аб'яву аб знаёмстве, калі ласка, указвайце адрас да запатрабавання. Бясплатна змяшчаюцца аб'явы аб знаёмстве аб'ёмам да 15 слоў. Публікуюцца па чарзе. Па-за чаргой – платна. Жадаем знайсці сваё шчасце!

Купон 42

да рубрык «Віншаванкі» і «Знаёмствы».
Бясплатна змяшчаюцца тэксты аб'ёмам да 15 слоў.
Ананімныя купоны не разглядаюцца. Пішыце, калі ласка, разборліва.

ТЭКСТ

Рэгіянальная газета

ПРОЗВІШЧА, ІМЯ, АДРАС (НЕ ДЛЯ ДРУКУ)

■ СУД ДЫ СПРАВА

Канфлікт вакол сцяга працягваецца

МАЛАДЗЕЧНА. У мінулым нумары "РГ" паведамляла пра тое, што Эдварда Баланчука гарадскі суд аштрафаваў на 10 мінімальных заработных плат за выкарыстанне падчас адкрыцця помніка Агінскаму нацыянальнага сцяга. Заўчора маладзечанец падаў касацыйную скаргу ў абласны суд.

– Я карыстаўся бела-чырвона-белым сцягам пры правядзенні ўрачыстага сходу, прысвечанага адкрыццю помніка гістарычнай асобе, М. К. Агінскаму, які з шанаваннем ставіўся да сімвалаў сваёй Бацькаўшчыны, да яе гістарычных колераў, якімі і з'яўляюцца белы і чырвоны, – падкрэслівае Э. Баланчук. – Неўздыманне бела-чырвона-белага сцяга пры правядзенні гэтага мерапрыемства было б абразай яго памяці, роўна як і пакаранне за ўчыненае мной дзеянне. Зазначу яшчэ, што пры правядзенні сходаў, мітынгаў, вулічных шэсцяў, дэманстрацый і пікетавання, у тым ліку, і дзяржаўнага маштабу, паўсюль выкарыстоўваюцца незарэгістраваныя сцягі рознага колеру: чырвонага, белага, жоўтага, зялёнага, сіняга ды іншых, а таксама былы дзяржаўны сцяг БССР. За карыстанне гэтымі незарэгістраванымі сцягамі нікога не арыштоўваюць і не караюць.

Э. Баланчук лічыць, што пакаранне за выкарыстанне гістарычнага бела-чырвона-белага сцяга Беларусі супярэчыць Канстытуцыі:

- артыкул 33: "Кожнаму гарантуецца свабода меркаванняў, перакананняў і іх свабоднае выяўленне";

- артыкул 50: "Абраза нацыянальнай годнасці праследуецца згодна з законам";

- артыкул 54: "Кожны абавязаны берагчы гісторыка-культурную, духоўную спадчыну і іншыя нацыянальныя каштоўнасці";

- артыкул 59: "Дзяржава абавязаная прымаць усе даступныя ёй меры для стварэння ўнутранага і міжнароднага парадку, неабходнага для поўнага ажыццяўлення правоў і свабод грамадзян Рэспублікі Беларусь, прадугледжаных Канстытуцыяй".

Дзмітрый ХАРЫТОНАЎ.

■ ДАБРАЧЫННАСЦЬ

Прыехалі і немцы, і англічане

ВАЛОЖЫН. На мінулым тыдні ў раён прыехалі прадстаўнікі "Хрысціянскага саюза маладых людзей Германіі".

Іх было 18 чалавек. Маладыя людзі прывезлі партыю гуманітарнай дапамогі мясцоваму Чырвонаму Крыжу. Перадалі яе таксама на Лоскі фельчарска-акушэрскі пункт.

Тысячу марак яны падарылі рэанімацыйнаму аддзяленню райбальніцы на набыццё медыкаментаў, а яшчэ 4 тысячы – Чырвонаму Крыжу (3 тысячы – на прадукты харчавання і тысячу – на аднаразовыя шпрыцы і перавязачны матэрыял).

Адначасова з немцамі прыехалі 7 маладых людзей з Англіі – прадстаўнікі групы "Крочым разам". Яны наведалі 4 школы раёна: Валожынскую гімназію, Ракаўскую і Івянецкую сярэднія школы, Брылькоўскую базавую. Госці правялі шэраг круглых сталоў. Наведвалі ўрокі, а ў Ракаўскай СШ правялі урок англійскай мовы.

Наталля ШТЭЙНЕР.

ТРАНСПАРТ

ПРАДАМ

• ВАЗ-2105, ідэальны стан + рухавік. Т. у Вілейцы 58160.
• Фіят-Тэмпра, універсал, лістапад 1992 г. в., 1.6 бензін, стан добры. Т. у Маладзечне 79141.
• VW-Джэту, 1991 г. в., колер белы, велюравы салон, ц/з, спойлеры, прабег 122000 км, 2400 у. а. Т. у Маладзечне 96571.
• Нісан-Прэм'еру, 1992 г. в., 2.0Д, поўны эл/пакет, седан, 2900 у. а. Т. у Маладзечне 70634 (да 17^{00}), 60450 (з 20^{00}).
• Прычэп да матаблока, 100 у. а.; рухавік бензінавы 5,8 кВ (8 к/с), б/у, Балгарыя, 50 у. а. Т. у Маладзечне 33199.
• Пежо-309, 1.4 л, з Германії, 5 л/100 км, 1991 г. в. Т. у Маладзечне 52620.
• Т-4, 1992 г. в., 2.4Д, спелая вішня, грузавы, прабег 240000 км, 3300 у. а.; Т-2, 1990 г. в., 1.7Д, жоўты, пасажырскі, 1900 у. а. Тэл. (8-029) 6635219; (8-275) 35219.
• VW-Пасат, 1.8і, 1986 г. в., выдатны стан. Т. у Маладзечне 39350.
• А/м Опель-Аскона, 1986 г. в., 1.6Б, 4-дзверны, сігналізацыя, 950 у. а., торг, гума R14. Т. у Маладзечне 26361 (пасля 18^{00}).
• Мазду-323, 1991 г. в., чырвоны металік, магнітола, эквалайзер, 6 месяцаў з Германіі, 2000 у. а. Т. у Маладзечне 36404.
• А/м Форд-Сіера, універсал, нядорага, 1992 г. в., 2 л, бензін, інжэктар. Т. у Маладзечне 37109. Т. у Мінску 556617.
• А/м Мазда, 1990 г. в., 1.7Д, універсал, на запчасткі цалкам, пасля аварыі. Т. у Маладзечне 21752.
• Гуму б/у да Мерседэс, БМВ, Аўдзі, Фольксваген. Т. у Маладзечне 36061 (увечары).
• Форд-Скорпіё; Масквіч-2140. Т. у Маладзечне 63554.
• VW-Golf-2, 1986 г. в., белы, цана дагаворная, у добрым стане. Т. у Вілейцы 66286.
• **А/М ФІЯТ-ДУКАТА, 2,5Д**, высокі, доўгі, растаможаны, 1986 г. в., 1400 у. а., тэрмінова. Т. у Вілейцы 58960.
• А/м VW-Пасат-універсал, шэры, 1992 г. в., выдатны стан, бензін. Т. у Вілейцы 49271, Алег.
• ГАЗ-52, бартавы, тэнтаваны. Т. у Вілейцы 55731.
• Яву-350-638, 150 у. а. Т. у Вілейцы 55526.
• Форд-Транзіт, 1993-94 г. в., 2.5 дызель, нізкі, кароткая база, г/п 1,5 т, 3300 у. а., торг; Мерседэс-608Д, 3.8, 1981 г. в., г/п 3,5 т, 2500 у. а. Т. у Вілейцы 48212.
• Аўтамабіль ВАЗ-21-09, 1995 г. в., 1900 у. а. Т. у Вілейцы 58918.
• Мазду-929, 1991-92 г. в., 2.2і бензін; Міцубісі Спейс-Ранер, міні-вэн, 1992-93 г. в., 1.8 бензін — з Германії. Т. у Маладзечне 99402 (пасля 20^{00}).
• Масквіч-400, 1951 г.в., усё роднае + рухавік у запас — 300 у. а. Т. у Маладзечне 69207.
• М/а Мазда, 2.2Д, 1992 г. в. Т. у Маладзечне 52890.
• ВАЗ-21063, 1200 у. а., торг. Т. у Маладзечне 39346, 37607.
• Рэно-21, 1986 г. в., дызель, універсал, нядорага. Т. у Маладзечне 62027.
• Фольксваген-Пасат, 1992 г. в., дызель. Т. у Маладзечне 50183.
• Мазду-626, 1985 г. в., бензін, за 870 у. а. Т. у Маладзечне 060, аб. 520.
• Форд-Сіеру, седан, 1989 г. в., 1.6Б, біты перад, на запчасткі. Т. у Маладзечне 50593.
• Масквіч-407. Т. у Маладзечне 63764.
• Мазду-323F, 1991 г. в., 1.6і, г/у, ц/з, 2200 у. а. Т. у Маладзечне 37920 (пасля 18^{00}).
• Прычэп да аўтамабіля УАЗ; газазварачны апарат. Т. у Маладзечне 96328.
• Прычэп Лавета, 1991 г. в. Тэл. (8-029) 6731770.
• А/м Volvo-740, 1987 г. в., 2.3 газ/бензін, ідэал. Т. у Маладзечне 35771 (увечары).
• Вольва-340Д па з/ч; гуму R13, 14С, 15. Т. у Маладзечне 61791.
• ФВ-Джэту, 1986 г. в., 1.3 л, газ-бензін, 1400 у. а.; ВАЗ-2108, 1988 г. в., 1200 у. а. Т. у Маладзечне 63548.
• Запасныя часткі ГАЗ, УАЗ, Масквіч, ВАЗ, ЗІЛ (у наяўнасці, пад заказ, аптовы продаж, бярэм на рэалізацыю). Т. у Маладзечне 39879. Падлягае абавязковай сертыфікацыі. Ліц. №191 Маладзечанскага РВК ад 27.09.2001 да 27.09.2006 г.
• VW-Гольф-2, 1985 г. в., 1.6Д, 1200 у. а., торг. Т. у Маладзечне 32772.
• А/м Фіят-Уна, 1987 г. в., 1.4і, АКБ, гума, эл/пакет, 750 у. а., добры торг. Т. у Маладзечне 62912.
• Опель-Аскону, 1985 г. в., 350 у. а. Т. у Вілейцы 69214.
• Сеат-Таледа, 1993 г. в., 1.9ТД. Т. у Маладзечне 50784.
• А/м Аўдзі-80, 1984 г. в., т/дызель, добры стан. Т. у Астраўцы 23649.
• А/м Фольксваген-Пасат, 1991 г. в., нядорага. Т. у Смаргоні 31870.
• Опель-Астру, класік седан, 1993 г. в., 1.7Д, ц/з, новая гума. Т. у Смаргоні 32824.
• ВАЗ-2105, 1988 г. в., 700 у. а. Т. у Смаргоні 33456.
• Мазду-323, 1.6, 1993 г. в., г/у руля, ц/з, вішнёвы перламутр. Т. у Астраўцы 20709.
• Опель, 1985 г. в., за 650 у. а.; з/ч да Опель-Амега-караван. Т. у Вілейцы 59433.
• VW-Пасат, 1991 г. в. — на запчасткі. Т. у Вілейцы 57801 (увечары).
• А/м Опель-Вектра, 1.6і, 1992 г. в., стан выдатны. Т. у Вілейцы 58462.
• М-2141, 1993 г. в., у добрым стане, 700 у. А., торг. Т. у Вілейцы 57427 (пасля 20^{00}).
• Кузаў Опель-Камандора, 1979 г. в., 1-й камплектацыі. Т. у Вілейцы 58522.
• ВАЗ-2102, 1975 г. в., на хаду, тэрмінова, 350 у. а. Вілейскі р-н, в. Сліпкі, д.24.
• Хонду "Civic", 1984 г. в., добры стан. Т. у Вілейцы 54961.
• Аўдзі-80, 1988 г. в., белы, бензін, 2300 у. а., торг. Т. у Вілейцы 56413 (пасля 19^{00}).
• ВАЗ-21043, 1993 г. в., белы, газ-бензін. Т. у Вілейцы 64372 (увечары).
• Хонду-Сівік, 1.4 карбюратар, 1991 г. в., 1750 у. а. Т. у Вілейцы 55410.
• ВАЗ-2106, выдатны стан, 1982 г. в., 800 у. а.; БМВ-318, 1984 г. в., 1.8К, 1150 у. а., торг. Т. у Вілейцы 57293, 58845.
• А/м Фольксваген-Пасат, 1987 г. в., белы, Т. у Вілейцы 54149.
• ВАЗ-2108, 1991 г. в., сіні металік, выдатны стан, 1.3 л, 5КПП, 1500 у. а. Т. у Маладзечне 37620, Саша.
• М/а Фольксваген-Транспарцёр, 1987 г. в., 1.6Д, грузавы, добры стан, 1600 у. а., без торгу, тэрмінова. Т. у Маладзечне 65003.
• ФВ-Гольф-2, 1984 г. в., 3-дзверны, спелая вішня, 1.6Б, 5КПП, т/о да 2002 г., добры стан. Т. у Маладзечне 37335.
• А/м Нісан-Сані, 1995 г. в., 2.0Д, з Германіі; гараж у Маладзечне ў ГК №18. Т. у Маладзечне 74786 (увечары).

КУПЛЮ

• **КУЗАЎ ВАЗ-2109. Т. у Вілейцы 57565 (увечары).**
• Аўтамабіль, можна аварыйны. Т. у Вілейцы 57586.
• Дэталі аўтамотатэхнікі 30-40-ых гадоў. Т. у Мінску 2657570, пейджэр 2070000 аб. 8548, Саша.
• Г/а ГАЗ-53, дызель, тэнтаваны, нядорага. Т. у Маладзечне 39614.
• Галоўку блока да BMW-524TD. Т. у Маладзечне 36859.
• А/м за 300-600 у. а., без дэфектаў. Т. у Маладзечне 41231 (увечары).
• УАЗ санітарны. Т. у Астраўцы 23851.
• Масквіч абцас ІЖ-2715, тэрмінова. Т. у Смаргоні 32125, 33141, 32142.

НЕРУХОМАСЦЬ

ПРАДАМ

• Двухпавярховы недабудаваны катэдж у раёне вул. Маладзёжнай, вядзецца газ і водаправод, ёсць сталярка. Т. у Маладзечне 36441.
• Дом у в. Маліноўшчына, 10 км ад Маладзечна. Т. у Маладзечне 20328.
• Двухпавярховы дом. Т. у Вілейцы 56170.
• Гараж у ГБК-6, 2 узроўні, атынкаваны, святло. Т. у Вілейцы 56835 (8^{00}-17^{00}), 55963 (з 17^{00}).
• Гараж у кааператыве №2. Т. у Маладзечне 75950.
• Катэдж у п. Чысць, 83,1 $м^2$, выгоды, агарод, гаспабудовы, або мяняю на Мінск. Т. у Маладзечне 99124.
• 3-пакаёвую кватэру ў к. п. Нарач, цэнтр, 1-ы паверх, лоджыя. Магчымы абмен. Т. у Мядзеле 47704, Ларыса Аляксандраўна.
• 2-пакаёвую кватэру ў Маладзечне па вул. Маладзёжнай. Тэл. (8-029) 6731770.
• Дом у г. Лоеў, 88,40 $м^2$, руская печка, гараж, хлеў. Т. у Маладзечне 90561 (пасля 18^{00}).
• Гараж у р-не хлебазавода. Т. у Маладзечне 54707 (пасля 17^{00}).
• Гараж на два аўтамабілі, у двух узроўнях, каап. №27. Т. у Маладзечне 63616.
• Аднапакаёвую кватэру. Т. у Маладзечне 51556.
• Новы дом у в. Малі, 2 км ад Астраўца, 10х11 м, 25 сотак. Т. у Маладзечне 68811.
• Нядорага дом у в. Цынцавічы Вілейскага р-на, 25 сотак. Т. у Маладзечне 77831.
• Недабудаваную цагляную дачу; прадам РАФ, 1981 г. в., пасажырскі. Т. у Вілейцы 54920.
• Гараж цагляны ў Вілейцы, аглядальная яма, падвал, каап. №1, 500 у. а. Т. у Мінску 896561, Галя.
• Дом у в. Любань. Т. у Вілейцы 45246.

КУПЛЮ

• Гараж у ГК-12. Т. у Мінску 2657570, пейджэр 2070000 аб. 8548, Саша.
• 2-пакаёвую кватэру. Т. у Маладзечне 54970, 96177.

МЯНЯЮ

• Аднапакаёвую на 2-пакаёвую з даплатай. Т. у Вілейцы 59033.
• Дом на кватэру або прадам. Т. у Вілейцы 52512.

ЗДАМ

• Здам гараж у арэнду або прадам. Т. у Маладзечне 62595.

НАЙМУ

• Найму гараж у 6-ым мкрн. або ГК №18, 1. Т. у Маладзечне 39350.
• Найму гараж у ГК №20. Т. у Маладзечне 50616.
• Маладая сям'я ноймe адна-, 2-пакаёвую кватэру з тэлефонам. Т. у Маладзечне 32787.
• Гараж. Т. у Маладзечне 69320, 73715 (пасля 22^{00}).
• Кватэру ў цэнтры. Т. у Маладзечне 77356.
• Адна-, 2-пакаёвую кватэру (з тэлефонам) у Маладзечне. Т. у Маладзечне 30538, Рыгор Давыдавіч.
• Аднапакаёвую кватэру. Тэрмінова. Т. у Маладзечне 51400.

ІНШАЕ

• **ПРАЎЛЕННЕ ГК №5 "ЛЯСНЫЯ"** даводзіць да ведама ўладальнікаў гаражоў, якія не заплацілі ўзносы за 2 і больш год, што яны будуць пазбаўленыя правоў на валоданне гаражом. Іх гаражы належаць продажу па рэштавым кошце.

ПАСЛУГІ

ДЛЯ МАЛАДЫХ

• **ВЯСЕЛЬНЫЯ ЎБОРЫ:** модныя, элегантныя, новыя паступленні, вэлюм у падарунак. Т. у Маладзечне 39293. Ліц. №04599 Белбытсаюза ад 18.10.1999 да 18.10.2004 г.
• **ВЯСЕЛЬНЫ САЛОН "РАКСАЛАНА"**. Вясельныя ўборы на першы і другі дні ўрачыстасцяў. Гасцініца "Маладзечна". Т. у Маладзечне 71676, 51070. Ліц. №00582 Белбытсаюза ад 4.06.1999 да 4.06.2004 г.
• **ВЯСЕЛЬНЫЯ** і вячэрнія сукенкі. Т. у Маладзечне 68547. Ліц. №05405 Белбытсаюза ад 28.05.2000 да 28.05.2005 г.
• Прыгожыя **ВЯСЕЛЬНЫЯ І ВЯЧЭРНІЯ** ўбранні. Аксесуары бясплатна. Т. у Маладзечне 50825. Ліц. №03716 Белбытсаюза ад 13.08.1999 да 13.08.2004 г.
• **МІЛЫЯ НЯВЕСТЫ!** Вялікі выбар вясельных убораў толькі для вас! Пярсцёнкі на а/м. Т. у Маладзечне 54887, 26308. Ліц. №01795 Белбытсаюза ад 8.05.2001 да 8.05.2006 г.

ВІДЭАФОТАЗДЫМКА

• **ВІДЭА ВЯСЕЛЛЯЎ** і ўрачыстасцяў! Прафесійная відэаздымка/відэамантаж. Якасць + спецэфекты + камп'ютэр + гарантыя + многае іншае. **ТЭЛ. (8-029) 6012113.** Ліц. №648 МК РБ ад 9.10.1999 да 10.10.2004 г.

ІНШАЕ

• **РАМОНТ ТЭЛЕВІЗАРАЎ**. Ліц.№1244 МП РБ ад 05.02.1999 да 05.02.2004 г. **КУПІМ** на запчасткі тэлевізары, відэамагнітафоны, прыборы. Лямпавыя не купляем і не рамантуем. Т. у Маладзечне 34740.
• Рамонт пыласосаў, дрыляў і іншага электраінструмента. Т. у Маладзечне 77414, Андрэй. Ліц. №04622 Белбытсаюза ад 22.10.1999 да 22.10.2004 г.
• Высакаякасны рамонт і аддзелка, якія не патрабуюць ліцэнзіі. Гарантыя, кансультацыя. Т. у Маладзечне 67130 (пасля 21^{00}).
• **АЎДЫТАРСКІЯ ПАСЛУГІ.** Т. у Маладзечне 68593 (16^{00}-21^{00}). Ліц. АД №000725 Мінфіна РБ ад 9.02.2000 да 8.02.2005 г.
• Установім спадарожнікавую антэну, НТВ і інш. Т. у Маладзечне 59350. Ліц. №814 МС ад 14.11.1998 да 14.11.2003 г.

РОЗНАЕ

ПРАДАМ

БУД. МАТЭРЫЯЛЫ

• Новыя вокны 1200х1400. Т. у Маладзечне 42981.

БЫТАВАЯ ТЭХНІКА

• Халадзільнік, маразільнік, пральную машыну-аўтамат — б/у. Гарантыя. Нядорага. Т. у Вілейцы 58108.
• Пральную машыну б/у з Германіі. Т. у Маладзечне 66146.
• КТ 67 см. Т. у Маладзечне 70216.

МУЗІНСТРУМЕНТЫ

• Старадаўні кабінетны раяль. Т. у Маладзечне 75503.

МЭБЛЯ

• **МЭБЛЯ** РБ пад заказ. **КУХНІ** па індывідуальных праектах, кухонныя аксесуары. Электраводанагравальнікі. Т. у Вілейцы 56382. Падлягае абавязковай сертыфікацыі. Пасв. №600500509 Вілейскага РВК ад 23.01.1998 г.
• Пад заказ — **КУХНІ** любой камплектацыі; **СЕКЦЫІ, СПАЛЬНІ** РБ і іншае. Новае. Т. у Маладзечне 42386 (пакой 22). Тэл. (8-029) 6967960. Падлягае абавязковай сертыфікацыі. Пасв. №010668 Мінабыканкома ад 26.06.2001 г.
• Кухню, спальню, мяккую мэблю — усё новае. Т. у Маладзечне 50954, 77043; (8-029) 4776998.
• Два новыя мяккія крэслы. Т. у Маладзечне 61814.

ЖЫВЁЛА

• Карову. Т. у Вілейцы 59032, 53678.
• Пакрытую цялушку, ацёл у лютым; кармавыя буракі; сена. Т. у Маладзечне 32980, 28352.
• Карову на мяса. Т. у Маладзечне 96687.
• Каня. Т. у Маладзечне 79392 (пасля 18^{00}).
• Кабылу, 9 год. Т. у Вілейцы 52162.
• Жарэбчыка, 8 мес., у в. Сівіца Смаргонскага р-на, дом 109. Т. у Смаргоні 37058, 92670.

ІНШАЕ

• Шырокі выбар бланачнай прадукцыі, усе віды накладных, пуцявых лістоў, адрыўныя талоны, новыя кнігі бухуліку для прадпрымальнікаў і юрыдычных асоб, кнігі пакупак, кнігі ўліку праверак (рэвізій). Вельмі нізкія цэны. Т. у Смаргоні 33077. Ліц. №34 Смаргонскага райвыканкома ад 30.06.2000 да 30.06.2005г.
• Чэкі Жыллё. Тэл. (8-029) 6025406.
• Новую дублёнку; выцяжку; кампрэсар 380 В. Т. у Вілейцы 53151.
• **ПОМНІКІ** з мармуровай крошкі. Якасць, рэальныя кошты. Маладзечна, вул. Лібава-Роменская, 46 (насупраць музея). Т. у Маладзечне 70656.
• Трубу поліэтыленавую водаправодную, дыяметр 20, 25, 32, 40, 50, 63, 110К. Падлягае абавязковай сертыфікацыі. Т. у Маладзечне 70448 або месца на калгасным рынку.
• Радыётэлефон кватэрна-офісны, новы, лічбавы, з гарантыяй. Т. у Маладзечне 65157, 50616.
• **САДЖАНЦЫ**. Т. у Маладзечне 90477.
• Радыётэлефон Харвест-7, аксесуары. Т. у Маладзечне 66456.
• CD-прайгравальнік аўтамабільны LG, б/у; новыя: машынку для стрыжкі валасоў Філіпс, электрабрытву жаночую Браун. Т. у Маладзечне 69500.
• Акварыумы, рыбкі, абсталяванне да іх. Т. у Вілейцы 56137. Пасв. №690098961 Мінскага аблвыканкома ад 20.01.2001 г.
• **ПРАПАНУЕМ ЖАЛЮЗІ** вертыкальныя, гарызантальныя, устаноўка і абмер бясплатна. Т. у Вілейцы 59223. Пасв. №11792 ад 14.02.1997 г.
• Газазварку б/у. Т. у Маладзечне 36539.
• Кацёл на цв/паліве. Т. у Маладзечне 33900.
• Чыгунныя батарэі, 5 секцый. Т. у Маладзечне 53545 (інтэрнат, паклікаць мастака Наталлю Сяргееўну).
• Радыётэлефон Харвест-7, 10-30 км; кватэрна-офісны, да 1 км, новы. Гарантыя. Т. у Маладзечне 69521.
• Дублёнку жаночую б/у, пам. 44-46. Т. у Маладзечне 37371, 39095.
• Ацяплядьнік на дызпаліве; гараж металічны пам. 3х5. Т. у Маладзечне 37243.
• Калёсы на гумавым хаду новыя; з/ч да БМВ-520, 1986 г. в. Маладзечна, вул. Ф. Скарыны, д.48, кв.69.

КУПЛЮ

• **ФОТААПАРАТЫ** ФЭД, Зеніт, Кіеў, Масква, Зоркі і іншыя. Т. у Маладзечне 65542.
• Жоўцевыя сухія камяні кароў, 8 у. а./гр. Тэл. (0162) 417650.
• **САМАВАРЫ** вугальныя, патэфоны, гадзіннікі, ступы, бюсты, машынкі пішучыя старыя і іншыя старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 65542.
• **АГРЭГАТ ФАРБАВАЛЬНЫ ВЫСОКАГА ЦІСКУ "ВАГНЕР-2600, 7000"**, "Фініш-211", камплектуючыя да іх. Тэл. (0232) 555770 (увечары).
• Поліэтыленавыя каністры ёмістасцю 50, 40 і 30 л; вадзяную помпу 12, 24В. Т. у Маладзечне 50616.
• Газавы балон б/у. Т. у Маладзечне 69500, 36061.
• SIM-картачку Прывет. Т. у Маладзечне 63710, пейджэр 30020 аб. 640.
• **ФОТААПАРАТЫ,** статуэткі, манеты да 1917 г. і іншыя старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 65126.
• **АНТЫКВАРЫЯТ.** Т. у Маладзечне 54087.

ЗГУБЛЕНА

• Згублены пашпарт на імя Аляксандра Паўлавіча Сопата прашу вярнуць за ўзнагароду. Т. у Маладзечне 52141.
• Згубленыя дакументы (тэхпашпарт на ЗАЗ-968А №3901 МБМ, вадзіцельскае пасведчанне на імя А. С. Багдановіча) прашу вярнуць за ўзнагароду. Т. у Маладзечне 39742.

ІНШАЕ

• Пракат гульнявых прыставак Soni PlayStation. Дастаўка. Т. у Маладзечне 39379. Ліц. №01796 Белбытсаюза ад 8.05.2001 да 8.05.2006 г.
• Высокааплачваемая работа (жанчыны — ад 25 да 55 год; мужчыны будаўнічых спецыяльнасцяў — ад 25 да 50 год) Т. у Мінску 2442377, 2417788.
• Рэгіянальныя супрацоўнікі на частковую і поўную занятасць, 150-400 тыс. Т. у Мінску 5034931 (да 15^{00}, раб/дні).
• Запрашаем будаўнікоў (рабочых, рознарабочых). Т. у Мінску (8-029) 6028710 (9^{00}-19^{00}).
• Высокааплачваемая работа. Т. у Маладзечне 61161 (21^{00}-22^{00}).
• Візы: Францыя, Партугалія, Данія, Германія (7 дзён - 1 год). Тэл. (8-017) 2063063. Ліц. №78 МСіТ РБ ад 9.08.2000 да 9.08.2005 г.
• Работа ў Маскве (маляры, тынкоўшчыкі, плітачнікі, электрыкі, зварщчыкі, сантэхнікі, муляры і іншыя, рознарабочыя). Т. у Мінску 2489624, 2382860.
• Працаўладкаванне ад 50 у. а./тыдзень. Прапіска не мае значэння. Т. у Мінску 2640765 (да 15^{00}).
• Вазьму на рэалізацыю беларускі трыкатаж. Т. у Маладзечне 54804.

ПАТРАБУЮЦЦА

• Патрабуюцца вадзіцель кат. "С" і прадаўцы на рынак. Т. у Маладзечне 69320, 73715 (пасля 22^{00}).
• Патрабуюцца выхавальнікі ў мужчынскі інтэрнат ПТВ-200, г. Вілейка. Т. у Вілейцы 54553.
• **ПАТРАБУЮЦЦА НА РАБОТУ МУЖЧЫНЫ ДА 35 ГОД І ДЗЯЎЧАТЫ ДА 30 ГОД. АПЛАТА ВЫСОКАЯ. Т. у Маладзечне 37017 (з 9.00 да 15.00, акрамя выхадных).**

ШУКАЮ РАБОТУ

• Шукаю работу па рамонце халадзільнікаў. Т. у Маладзечне 76721.

■ КРЫЖАВАНКА

Ірына САХАЦКАЯ.

	2	11	22	7	16		12		11	12	16	7	13	
2	4	6	11	15		12	11	11		18	7	6	11	8
14	17	14				11	16	1	6	11		11	6	11
17	13	11		16	5	16	1	6	3	21	11			10
6	11		1		18	11	6	5	20		2	11	13	
12		1	5	23	11		11	1	11	20		14	17	24
11	18	11	19		4	11		11	6	11	12	5	19	
	11	20	11	1	11	6			12	6	17	1		22
11	1	11	18	11		12	11	16	11	1	12	11		17
	11 А	1 Т	11 А	6 Р	11 А		1	5		11	16	12	9	1

У гэтай крыжаванцы кожная лічба адпавядае якой-небудзь літары. Каб вам было зручней разгадваць галаваломку, у крыжаванку ўжо ўпісана слова **АТАРА**.

Калі вы правільна запоўніце сетку крыжаванкі, то зможаце расшыфраваць фразу, якая і з'яўляецца адказам на гэтае заданне.

Заданне:

16 19 17 18 11 – 24 9, 16 1 6 11 19 11 11

4 17 6 23 2 11 16 1 6 11 19 5

22 11 6 11 8 11 9

Адказы на крыжаванку, змешчаную ў №41

Па гарызанталях. 3. Гном. 4. Мора. 7. Тракт. 8. Тытан. 9. Сілач. 13. Імам. 15. Немаўля. 16. Мыла. 17. Крыжак. 18. Агаткі. 22. Лета. 23. Кантора. 24. Твар. 27. Наліў. 28. Агава. 31. Клір. 32. Мара.

Па вертыкалях. 1. Тост. 2. Торт. 3. Гамак. 5. Аазіс. 6. Мантаж. 8. Тэма. 10. Чало. 11. Пераказ. 12. Алігарх. 14. Мірра. 16. Макет. 19. Неон. 20. Атаман. 21. Пара. 25. Бівак. 26. Згода. 29. Аніс. 30. Агат.

Гараскоп 22 – 28 кастрычніка

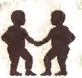
Авен
(21.03–20.04)

Сямейнай спрэчкі вы зможаце пазбегнуць толькі калі цалкам станеце на пазіцыю... партнёра. Саступайце хаця б раз на тыдзень. Тады сямейнае і сардэчнае жыццё не будуць адцягваць вас ад творчых палётаў і бізнесу, які патрабуе пастаяннай увагі. Гэты перыяд добры для таго, каб рабіць падарункі іншым.

Цялец
(21.04–21.05)

Перыяд падорыць рашэнні складаных задач, дапаможа знайсці лепшыя са шляхоў і вызначыць кропкі аптымальнага прыкладання намаганняў. Абвострыцца інтэлект. Выкарыстоўвайце метад "мазгавой" атакі, асабліва сумесна з прадстаўнікамі знака Рак.

Блізняты
(22.05–21.06)

У першыя дні – абсалютнае зацішша ў справах. Засяродзьцеся на тых магчымасцях, якія адкрыюцца, калі вы будзеце на хвалі агульнай увагі. Але фізічны стан можа даць "адбой" і ўпасці ў недамаганне.

Рак
(22.06–23.07)

Можаце працягваць займацца паўсядзённай работай, паступова назапашваючы сілы для рыўка наперад. Цудоўныя магчымасці для канкрэтызацыі стасункаў. Магчыма, вам прызнаецца ў каханні нейкі Цялец. Пачнецца дзіўны перыяд інтэнсіўнай творчасці і адкрыцця новых магчымасцяў.

Леў
(24.07–23.08)

Вы будзеце запатрабаваныя сваёй раднёй: камусьці неабходная дапамога, камусьці грошы, а хтосьці не зможа абысціся без вашага "медыцынскага" клопату. Жанчынам у гэты перыяд "дастанецца" меней, чым мужчынам.

Дзева
(24.08–23.09)

Перыяд будзе прысвечаны стараннай працы. Аднак у тых, хто працуе з інфармацыяй, надыдзе нейкі пік, рацыянальнае і поўнае выкарыстоўванне якога можа прывесці да выдатных вынікаў. У многіх Дзеваў наперадзе перамены ў рабочым працэсе.

Шалі
(24.09–23.10)

Адзінае, што можна сказаць пра гэты перыяд – актывізацыя інтэлекту. Не варта выступаць у якасці пасрэднікаў, партнёраў і арганізатараў, вы толькі дарэмна патраціце свой патэнцыял. Сядзіце ў адзіноце і думайце, разважайце. Літаральна ў лістападзе вы ўбачыце, наколькі добра папрацаваў ваш мозг!

Скарпіён
(24.10–22.11)

Перыяд цікавы тым, што ў вашым жыцці адбудуцца папаўненні: многія могуць стаць бацькамі. Дырэктары фірмаў набудуць выдатных супрацоўнікаў, некаторыя Скарпіёны – выйгрыш у латарэі ці нечаканыя знаходкі. Магчымыя любоўныя прыгоды.

Стралец
(23.11–21.12)

У пачатку перыяду вы будзеце "варыцца ў сваім соку". Нервозны стан, узбуджальнасць і агрэсіўнасць могуць перадацца іншым і нашкодзіць справам. Аднак будуць мець поспех групавыя праграмы, вы адчуеце падтрымку і разуменне калег, а новыя ідэі прыжывуцца адразу.

Казярог
(22.12–20.01)

Пойдзе на лад знешняя дзейнасць. Шэраг перамог – ужо ў хуткім часе. Але ўвагу давядзецца адключаць з сябе на калектыў і ягоныя праблемы. Вы зможаце атрымаць некаторыя знакі будучых падзей і пераменаў унутры сябе – сны скажуць больш, чым звычайна.

Вадалей
(21.01–19.02)

Займайцеся планаваннем, назапашвайце сілы і здароўе. Хутка атрымаеце нейкі аванс Лёсу. Важна, каб вы правільна яго адпрацавалі. Атрымаеце падтрымку ў развіцці і рэалізацыі вашай справы. Адразу з некалькіх крыніц. Магчымыя грашовыя паступленні.

Рыбы
(20.02–20.03)

Да канца выхадных вы будзеце знаходзіцца ў паўсонным стане. Магчыма, толькі так вы зможаце абараніць сябе ад праблем навакольнага жыцця. Пасля 26 кастрычніка падзеі ўцягнуць вас у сваё кола. Павысіцца працаздольнасць, з'явяцца побач надзейныя людзі. Хворыя Рыбы папраўяцца.

■ ЭКАЛОГІЯ

Даходы з адходаў

Па дадзеных Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, за год у Беларусі атрымліваецца 2 мільёны тонаў цвёрдых гаспадарчых адходаў (ЦГА). Перапрацоўваецца ж на адпаведных заводах толькі 3,5% ад гэтай колькасці.

Праблема ЦГА стала адной з самых актуальных экалагічных праблемаў для краіны. Можна нагадаць і пра вялікія плошчы, якія адводзяцца пад звалкі і палігоны. Аб'ём ЦГА ўвесь час павялічваецца, і змесціва іх ускладняецца. Усё больш і больш робіцца ў нашым побыце аднаразовых пластыкавых упаковак, якія пад уздзеяннем натуральных прыродных працэсаў амаль не разбураюцца.

Як сведчыць сусветны досвед, ЦГА – гэта каштоўная сыравіна для другаснай перапрацоўкі, што для нашай краіны, не багатай на прыродныя выкапні, вельмі выгадна. Напрыклад, у ЗША на другасную перапрацоўку пастурае 47% упаковак з алюмінію, 15% стальных кансервавых бляшанак і 11% шклянога бою. Выплаўка алюмінію з упаковак патрабуе толькі 5% энергіі ад выплаўкі гэтага металу з руды – вось вам і эканомія паліўных рэсурсаў. Увогуле, сучасныя тэхналогіі дазваляюць перапрацоўваць да 90% ад усяго гаспадарчага смецця.

Галоўная прычына слабага развіцця гэтай сферы эканомікі ў тым, што ўсе ЦГА змешваюцца ў адну кучу, а іх раздзяленне на кампаненты патрабуе вельмі вялікіх выдаткаў. Але ў тым выпадку, калі самі людзі маюць магчымасць і жаданне раздзяляць сваё смецце, рэнтабельнасць яго перапрацоўкі рэзка павялічваецца. Так, у Германіі ля жылых дамоў стаіць па 3–4 бачкі для рознага віду адходаў. Прыкладам, для жалезнага лому, арганікі, пластыку і шклянога бою.

Ёсць і станоўчы беларускі досвед. Так, калі старшынёй Лідскага гарвыканкома быў **Сямён Домаш**, пачаўся і дзейнічае цяпер эксперымент па раздзяленні ЦГА насельніцтвам. Людзі паверылі, што гэта выгадна і ім таксама, і пачалі сартаваць смецце па некалькіх кантэйнерах. А горад атрымліваў грошы з таго, на што ён раней іх выдаткоўваў. Вядома, што ў руплівага гаспадара не знікае нічога.

Было б вельмі карысна выкарыстаць гэты досвед і пашырыць яго на ўсю Беларусь. Глядзіш, і зажылі багацей бы, як нармальная еўрапейская дзяржава, і чысцей зрабілася б на вуліцах і ў дварах. А галоўнае, гэта дазволіла б захаваць нашу прыроду прыгожай і разнастайнай для наступных пакаленняў.

Алег БЯГАНСКІ.

■ ЭКАЛОГІЯ

Канферэнцыя для школьнікаў

МАЛАДЗЕЧНА. У панядзелак у цэнтральнай гарадской бібліятэцы прайшла экалагічная канферэнцыя для школьнікаў.

Мэта – накіраваць увагу да праблем экалогіі. Інспектар па прыродных рэсурсах **Міхаіл Шукін** паведаміў пра экалагічны стан у Маладзечне. Прадстаўнік Маладзечанскага аддзялення экалагічнай партыі зялёных "Бэз" **Алег Бяганскі** расказваў пра мерапрыемствы, якія праводзяцца ў гаспадарках рэгіёна. Студэнт 5 курса геафака БДУ **Вадзім Зубрыцкі** правёў аналіз гістарычных, антрапагенных, геалагічных фактараў у развіцці горада.

Выступалі і школьнікі. **Марыя Храмцова** і **Алег Мацюшкін** атрымалі за свае даклады па кніжцы ў падарунак. Напрыканцы арнітолаг **Дзмітрый Халадзінскі** прадставіў выстаўку птушак. А пасля, па традыцыі, у неба выпусцілі галубоў.

Людміла МЯНЦЮК.

Тэлефонныя коды гарадоў рэгіёна: Маладзечна - 01773, Вілейка - 01771, Смаргонь - 01592, Ашмяны - 01593, Валожын - 01772, Мядзел - 01797, Астравец - 01591, Мінск - 017(2)

Рэгіянальная газета

Заснавальнікі: Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Дзмітрый ХАРЫТОНАЎ, Ніна МАНЦЭВІЧ.
Пасведчанне № 227.
Галоўны рэдактар **Аляксандр МАНЦЭВІЧ**.

Наш адрас: 222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а.
ТЭЛЕФОНЫ/ФАКС: (01773) 6-96-67, 5-38-41.
E-mail: region_news@irex.minsk.by
http://regionnews.promedia.minsk.by

Інфармацыйна-рэкламнае штотыднёвае выданне для рэгіёна і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах.
Тыраж **8140 экз.** Індэкс **63212** (індывідуальная падпіска), **63369** (ведамасная падпіска).
Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі. У розніцу – цана свабодная.
№42 (339) 19.10.2001. Друкарня «Перамога», 222310, Маладзечна, вул. Таўлая, 11. Зак. №.
Падпісана ў друк у 13.00 18.10.2001

ПРЫЁМ ДРОБНЫХ АБ'ЯЎ

Маладзечна: Вялікі Гасцінец, 68а. **Тэл. 69667, 53841.**
Вілейка: вул. Вадап'янава, 23, капіравальны цэнтр «Парус». **Тэл. 53935, 55284.**
Смаргонь: вул. Танкістаў, 8, рэдакцыя «Новой газеты Сморгони». **Тэл. 33077, 34353.**

Разліковы рахунак №3012164030006 у філіяле ААТ «Белзнешэканамбанк» у Маладзечне, код 211, атрымальнік ТАА Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета»